MINISTERSTWO KULTURY i SZTUKI

BIULETYN INFORMACYJNY

ROK II • WARSZAWA • NR. 7-10

BIULETYN INFORMACYJNY
MINISTERSTWA KULTURY I SZTUKI

BIULETYN INFORMACYJNY

MINISTERSTWA KULTURY I SZTUKI

Lipiec — sierpień — wrzesień — październik 1948

ROK II • WARSZAWA • NR 7-10

Drukarnia NKW SL, Warszawa, ul. Skolimowska 5. Telefon 419-16. B-64081

DEPARTAMENT TWÓRCZOŚCI ARTYSTYCZNEJ

Działalność Departamentu Twórczości Artystycznej rozwija się w 3-ch równoległych kierunkach:

1. Pobudzenie do większej aktywności ośrodków twórczości przez stworzenie odpowiednich do rozwoju warunków.

Opieka nad twórczością i twórcami, jako bazą eksploatacyjną dla wszelkich poczynań kulturalnych ma na celu:

a) utrwalenie i wznowienie dynamiki rozwoju twórczości odpowiednio do narastających potrzeb kulturalnych społeczeństwa;
b) uczynienie z twórców i ich związków coraz bardziej aktywnego narzędzia planów ofensywy kulturalnej;
c) przeciwdziałanie coraz wyraźniej zaznaczającej się centralizacji naszego życia kulturalnego przez zwiększenie opieki nad ośrodkami prowincjonalnymi;
d) zwiększenie i właściwe ujęcie opieki nad przejawami planowej robotniczej i chłopskiej twórczości samorodnej.

2. Oddziaływanie na treść twórczości w określonym kierunku w celu przystosowania jej do potrzeb współczesności.

Plan przebudowy treści kultury wymaga rozpoczęcia ofensywy kulturalnej szczególnie na następujących odcinkach:

a) oddziaływanie na młodzież artystyczną, zarówno poprzez akcję stypendialną, jak formę szkolenia ideologicznego na odpowiednich kursach;
b) rozpoczęcie na szerszą skalę akcji zjazdów i konferencji, które umożliwiając kolektywną dyskusję nad zagadnieniami sztuki, przyczynią się do radykalniejszej krystalizacji świadomości w jakim kierunku powinna rozwijać się twórczość;
c) rozpoczęcie na szerszą skalę akcji wprowadzania do twórczości określonej tematyki współczesnej drogą konkursów, nagród, zamówień i zakupów oraz drogą wiązania twórców ze środowiskami robotniczo-chłopskimi;
d) inicjowanie i popieranie określonych wydawnictw.

3. Upowszechnianie twórczości.

W tym zakresie zachodzi konieczność zarówno przełamania istniejących „rogatek kulturalnych", jak i zapobiegania skutkom nadmiernej centralizacji ośrodków kulturalnych przez:

a) przygotowanie zupełnie dotąd zaniedbanej akcji gromadzenia, systematyki, publikacji i opracowań monograficznych poszczególnych dziedzin sztuki, jako bazy do upowszechniania;
b) opiekę nad instytucjami upowszechniającymi z szczególnym zwróceniem uwagi na wzmocnienie ośrodków prowincjonalnych;

c) szerszą akcję odczytów, koncertów i wystaw z perspektywą docierania do najmniejszych ośrodków prowincjonalnych;
d) oddziaływanie na pośredników kulturalnych;
e) subwencjonowanie czasopism specjalnych i czasopism, ukazujących się na prowincji, oraz takich, które mogą odgrywać pożyteczną i pobudzającą rolę przy aktywizacji kulturalnej społeczeństwa na prowincji.

L I T E R A T U R A

Opieka nad talentami samorodnymi.

Departament przystąpił do zorganizowania opieki nad samorodną twórczością literacką robotników i chłopów. Jest to zagadnienie nowe, dotychczas mało uwzględniane przez Związki Zawodowe i instytucje zainteresowane, jak T.U.L. lub T.U.R. Dążeniem Departamentu jest całkowite wyświetlenie zagadnienia i ujęcie go w ramy planowo opracowanej akcji. W tym celu Referat Twórczości Samorodnej rozpoczął badania przygotowawcze, polegające w fazie początkowej na ewidencji i zebraniu materiałów do kartoteki pisarzy samorodnych. W porozumieniu z Poradnią Literacką przy Oddziale Wiejskim Z.Z.L.P. oraz z Wydziałem Popierania Ludowej Twórczości Literackiej i Artystycznej T.U.L., Departament szczegółowo rozpatruje około 500 pozycji, stanowiących materiały i życiorysy pisarzy samorodnych. Po przeprowadzeniu selekcji, Departament nawiązał bezpośredni kontakt z 70 wyróżniającymi się osobami, przesyłając im specjalną ankietę do wypełnienia. W ten sposób zebrany materiał będzie podstawą do opracowania planów pomocy dla poszczególnych jednostek i całego zespołu.

W celu dokładniejszego poznania ludzi i ich prac, Departament przygotowuje 10-dniowe Studium dla pisarzy samorodnych, obliczone na 40 słuchaczy ze środowisk robotniczych i chłopskich. Prace przygotowawcze nad programem kursu są w toku.

Niezależnie od tego, Departament przygotowuje reorganizację Poradni Literackiej, która przechodząc pod opiekę Zarządu Głównego Z.Z.L.P., rozszerzy zakres poradnictwa literackiego, utrzymując jednak główny swój dział współpracy z talentami samorodnymi.

Subwencje.

Departament Twórczości Artystycznej przyznał „Zeszytom Wrocławskim" specjalną subwencję dodatkową na wydanie numeru, poświęconego Wystawie Ziem Odzyskanych.

Poza „Zeszytami Wrocławskimi" subwencjonowane są następujące czasopisma: „Nauka i Sztuka", „Arkona", „Wieś" i „Kamena".

Departament roztacza ponadto opiekę finansową nad następującymi zrzeszeniami: Klub Młodych Artystów i Naukowców, Koło Miłośników Literatury, Zarząd Główny Z.Z.L.P., Poradnia Literacka.

Uroczystość otwarcia subwencjonowanego przez Ministerstwo Kultury i Sztuki nowego ośrodka pracy literackiej w Oborach, który otrzymał nazwę „Domu Literatów im. Bolesława Prusa", odbyła się dnia 19 września br. Na

razie otwarto część reprezentacyjną domu oraz kilka pokoi w oficynie, która wkrótce zostanie całkowicie oddana Zarządowi Głównemu Związku Zawodowego Literatów Polskich w Warszawie.

Literaci w środowiskach robotniczych i chłopskich.

Celem związania literatury ze współczesną rzeczywistością i ożywienia jej nową treścią społeczną, Departament Twórczości Artystycznej zainicjował szeroko zakrojoną akcję zaznajamiania literatów z ośrodkami robotniczymi i chłopskimi, w których mogliby się oni zapoznać zarówno z dokonującymi się przemianami, jak i z wysiłkiem mas pracujących w kierunku budowania nowej rzeczywistości.

Przy współdziałaniu szeregu Ministerstw oraz wojewodów, wytypowane zostały ośrodki, w których literaci mogli się zapoznać z konkretnym obrazem rzeczywistości, często całkowicie im dotąd nieznanej i nawiązać bezpośrednie kontakty z przedstawicielami środowisk robotniczych i chłopskich.

Departament w porozumieniu ze Z.Z.L.P. ustalił listę literatów, pragnących wziąć udział w akcji i skierował ich do tych czy innych ośrodków w zależności od indywidualnych zainteresowań czy upodobań pisarzy.

Wyniki powyższej akcji, która jest w toku, będą omówione dopiero po uzyskaniu wszystkich pisemnych relacji od pisarzy.

Akcja wysyłania literatów do środowisk robotniczych i chłopskich, której rezultatem będzie wprowadzenie do literatury współczesnej tematyki i osiągnięć Polski Ludowej na wszystkich odcinkach pracy, będzie stale kontynuowana.

Konkursy i zamówienia.

Rozpisany przez Wydział Literatury drugi już w roku bieżącym konkurs na pieśń, wzbudził owocne zainteresowanie pieśnią masową zarówno poetów, jak i kompozytorów.

W ramach akcji upowszechniania kultury, Wydział Literatury rozpisał w roku bieżącym konkurs na utwór sceniczny dla zespołów świetlicowych. Nadesłane utwory, po zyskaniu oceny jury, zostaną oddane do użytku jednej z masowych organizacji robotniczo-chłopskich, dysponującej zespołami świetlicowymi.

Wydział Literatury, wespół z Wydziałem Wydawniczym, przygotowuje ponadto dwa konkursy: 1) konkurs na zbiór polskich baśni ludowych w opracowaniu literackim oraz 2) konkurs na powieść społeczną dla dzieci.

W związku z potrzebami propagandy zagranicą, Wydział Literatury zamówił u poszczególnych pisarzy szereg prac z dziedziny literatury naukowej, a mianowicie: a) opracowanie całokształtu dzieł wybitnych pisarzy polskich; b) słownik pisarzy i tłumaczy polskich.

Imprezy.

Dnia 26.IX. br. odbyła się w Radzyminie pod Warszawą uroczystość ku czci Norwida, którego wieś rodzinna Głuchy leży w pow. radzymińskim. Uroczystość została zorganizowana z funduszów Ministerstwa Kultury i Sztuki i przy czynnej pomocy fachowo-organizatorskiej Wydziału Literatury.

Wymiana kulturalna z zagranicą.

Na skutek zalecenia Wydziału Literatury, Zarząd Główny Związku Zawodowego Literatów Polskich przystąpił do opracowania planu szeroko zakrojonej akcji wymiany kulturalnej polsko-radzieckiej. Zarówno Oddział Warszawski, jak i oddziały prowincjonalne oraz kluby, podległe Zarządowi Głównemu Z.Z.L.P. — przygotowują akcję wymiany.

Komisja Przekładów.

Komisja Przekładów, w skład której poza przedstawicielami Departamentu Twórczości Artystycznej wchodzą delegaci Związku Zawodowego Literatów Polskich, Biura Współpracy Kulturalnej z Zagranicą i Ministerstwa Spraw Zagranicznych, ustaliła następującą listę utworów powieściowych i zbiorów opowiadań pisarzy polskich, godnych zalecenia do przekładu:

1. Andrzejewski Jerzy	Ład serca Popiół i diament
2. Boguszewska Helena	Całe życie Sabiny Żelazna kurtyna
3. Brandys Kazimierz	Miasto niepokonane Drewniany koń Między wojnami
4. Breza Tadeusz	Mury Jerycha
5. Brzoza Jan	Dzieci
6. Broszkiewicz Jerzy	Oczekiwanie
7. Dąbrowska Maria	Noce i dnie
8. Dobraczyński Jan	W rozwalonym domu Wybrańcy gwiazd
9. Dygat Stanisław	Jezioro Bodeńskie Pożegnanie (polec. do przekładu na języki franc. i czeski)
10. Fiedler Arkadiusz	Dywizjon 303 Zwierzęta z lasu dziewiczego Kanada pachnąca żywicą Zdobywamy Amazonkę
11. Filipowicz Kornel	Miasteczko nad Nidą
12. Gałaj Julian	Mystkowice wioska mała (w opracowaniu)
13. Gojawiczyńska Pola	Krata Stolica Dziewczęta z Nowolipek Rajska Jabłoń Ziemia Elżbiety

14. Kaden-Bandrowski Juliusz	Miasto mojej Matki W cieniu zapomnianej olszyny Zawody
15. Kossak-Szczucka	Krzyżowcy Bez oręża
16. Kowalski Władysław	W Grzmiącej
17. Kruczkowski Leon	Kordian i Cham Pawie pióra Sidła
18. Kuncewiczowa Maria	Cudzoziemka Klucze
19. Kurek Jalu	Grypa szaleje w Naprawie (razem z fragmentami „Nowej Naprawy Olchy" i wstępem)
20. Malewska Hanna	Kamienie wołać będą Żelazna korona
21. Meissner Janusz	L. jak Lucy Żądło Genowefy
22. Morcinek Gustaw	Wyrąbany chodnik
23. Nałkowska Zofia	Niedobra miłość Granica Dom nad łąkami Medaliony Węzły życia Romans Teresy Hennert
24. Otwinowski Stefan	Nagrobek Czas nieludzki
25. Parandowski Jan	Niebo w płomieniach Dysk olimpijski
26. Pogan Józef	Ugory (po dodaniu odpowiedniego wstępu)
27. Putrament Jerzy	Rzeczywistość
28. Pytlakowski Jerzy	Fundamenty
29. Rudnicki Adolf	Żołnierze Niekochana Lato
30. Rusinek Michał	Z barykady w dolinę głodu Prawo Jesieni Igraszki Nieba
31. Szelburg-Zarembina Ewa	Ziarno gorczyczne Wędrówki Joanny Ludzie z wosku
32. Szmaglewska Seweryna	Dymy nad Birkenau
33. Uniłowski Zbigniew	20 lat życia

34. Ważyk Adam	Mity rodzinne Człowiek w burym ubraniu
36. Wittlin Józef	Sól ziemi
36. Żukrowski Wojciech	Ręka ojca Porwanie w Tiutiurlistanie

Lista powyższa będzie stale uzupełniana nowymi utworami. Już w czasie najbliższym podjęte zostaną prace nad sporządzeniem wykazu utworów nowelistycznych i literatury faktograficznej, uzupełnionego notatkami bio- i bibliograficznymi.

W związku z pracami komisji, działających dla realizacji konwencji kulturalnych, przygotowano wykaz wydanych po wojnie tłumaczeń na język polski z języka bułgarskiego, czeskiego i słowackiego, francuskiego, serbsko-chorwackiego i słowiańskiego, rumuńskiego i węgierskiego. Wykazy w formie kartoteki będą stale uzupełniane.

Kartoteki Departamentu Twórczości Artystycznej.

Wydział Literatury założył kartotekę współczesnych pisarzy polskich, z której korzysta zarówno Wydział Literatury, jak i Biuro Współpracy Kulturalnej z Zagranicą przy obsłudze placówek oraz wydawców zagranicznych. Z kartoteki powyższej, jako fachowego źródła informacji w dziedzinie literatury, czerpią materiał pomocniczy ludzie nauki przy opracowaniu leksykonu współczesnych działaczy na polu kultury itp.

Kartoteka współczesnych pisarzy polskich zostanie w przyszłości uzupełniona albumem fotografii najwybitniejszych pisarzy.

Działający w ramach Departamentu Twórczości Artystycznej Referat Prasowy prowadzi ogólne kartoteki wycinkowe (przekrój prasy) oraz szczegółowe kartoteki działowe, opatrzone skorowidzami dla wydziałów: Literatury, Muzyki i Plastyki. Zapoczątkowana bibliografia bieżących czasopism literackich obejmuje dział literatury pięknej.

M U Z Y K A

Zamówienia.

W ciągu ostatnich miesięcy Wydział Muzyki kontynuował akcje, mające na celu skierowanie twórczości na tory zgodne ze współczesną polityką kulturalną Ministerstwa. Ścisła współpraca ze Związkiem Kompozytorów Polskich dokonuje się poprzez Komisję Zamówień i Zakupów. Dokonywane zamówienia idą w kierunku tych form muzycznych, na które obecnie istnieje silne zamówienie społeczne; kontynuuje się akcję zamawiania pieśni masowej do nowych tekstów, dostarczanych przez Wydział Literatury. Silny nacisk kładzie się na zamówienia opery ludowej, na opracowania chóralne dla zespołów amatorskich.

W związku z organizowanym na wiosnę Festivalem Muzyki Ludowej, Komisja Zamówień dokonała szeregu zamówień na utwory, oparte na folklorze

polskim, m. in.: Panufnik: Symfonia Pastoralna, Woytowicz: Kantata na cześć pracy, Lutosławski: opera dziecięca, Rudziński: cykl chórów ludowych, Wisłocki: Tańce ludowe na ork. symf. i in. Zamówienia na opery ludowe otrzymali: Szeligowski, Woytowicz, Kassern, Rudziński, Lutosławski i in.

Konkurs instrumentalny na utwór świetlicowy.

Konkurs Zw. Komp. Polskich na instrumentalny utwór świetlicowy dał następujące wyniki: I i II nagrody nie przyznano nikomu, wychodząc z założenia, że nadesłane utwory nie odpowiadają wymaganiom, stawianym utworom tego typu, III nagrodę przyznano autorowi utworu „Od strzechy do strzechy", którym okazał się zamieszkały obecnie w Paryżu Szymon Laks. Ponadto przyznano dwa wyróżnienia za prace „Mała suita polska" (autor Ferdynand Macalik) oraz „Sabałowa" (autor Józef Klukowski).

Przed IV Konkursem Międzynarodowym im. Fr. Chopina.

W Krakowie odbyło się I-sze zebranie Komisji Pedagogicznej dla kandydatów krajowych IV-go Konkursu Międzynarodowego im. Fr. Chopina. Kandydaci otrzymują stypendia w wysokości 25.000 zł. miesięcznie.

Powołano Komisję, w skład której wchodzi 7 najwybitniejszych pianistów i pedagogów polskich: Szpinalski, Drzewiecki, Sztompka, Woytowicz, Ekier, Jan Hoffman i Żurawlew. Zadaniem przyszłej Komisji jest przesłuchiwanie kandydatów i kontrola ich pracy.

Rok Chopinowski.

Dalsze przygotowania do Roku Chopinowskiego są w pełnym toku. Nawiązano kontakty z szeregiem krajów, gdzie również zawiązują się Komitety Obchodu Roku Chopinowskiego (między innymi nawet w Brazylii). Przedstawiciele francuskiego Komitetu Roku Chopinowskiego oraz polski kompozytor M. Spisak przybyli na specjalną konferencję w dniach 26—28.X.

Dom Chopina w Żelazowej Woli.

Dom rodziny Fr. Chopina w Żelazowej Woli został całkowicie urządzony i zwiedzanie go jest udostępnione wszystkim, dzięki bezpośredniemu połączeniu autobusowemu PKS-u między Warszawą a Żelazową Wolą.

Komisja wydawnictw upowszechnieniowych.

Przy Polskim Wyd. Muzycznym powstała Komisja Wydawnictw Upowszechnieniowych. Pierwsze organizacyjne posiedzenie tej komisji odbyło się 3—4 października. Skład Komisji: Wiechowicz, Lasocki, Rutkowski, Raczkowski oraz przedstawiciel Ministerstwa. Komisja ułożyła plan wydawniczy, obejmujący 5 działów: wydawnictwa chóralne z akomp. i a capella, pieśni z akompaniamentem, popularne utwory na orkiestrę symfoniczną małą, popularne utwory na zespoły odeonowe, popularne utwory na orkiestrę dętą, muzyka teatralna itp. Komisja przejrzała i zaleciła do druku wiele z nadesłanych materiałów.

Wydanie pieśni masowych.

Ludowy Instytut Muzyczny w Łodzi wydał I-y zeszyt polskich pieśni masowych, które zostały nagrodzone na konkursie Ministerstwa Kultury i Sztuki oraz Polskiego Radia. II-gi zeszyt — w przygotowaniu.

Komisja muzyczna dla nagrania płyt.

Przy Ministerstwie Kultury i Sztuki została powołana Komisja Muzyczna dla zatwierdzania planów nagrań oraz oceny wartości artystycznej produkowanych przez Zakłady Fonograficzne płyt gramofonowych. Zadaniem komisji, w której skład wchodzą przedstawiciele Ministerstwa, Polskiego Radia, Związku Kompozytorów, Związku Zawodowego Muzyków, Zaiksu oraz Zjednoczonych Zakładów Przemysłu Muzycznego, jest kierowanie, opiniowanie i kontrolowanie z punktu widzenia artystycznego państwowej i prywatnej produkcji płyt gramofonowych.

Przydział instrumentów muzycznych dla Polski Centralnej.

W dniu 2 października br. odbyło się w Ministerstwie Kultury i Sztuki posiedzenie Komisji dla spraw przydziału instrumentów muzycznych dla Polski Centralnej.

W skład Komisji weszli między innymi: Wicedyrektor Departamentu Twórczości Artystycznej, Prezes Związku Zawodowego Muzyków, reprezentant Komisji Centralnej Związków Zawodowych, reprezentant Ministerstwa Oświaty.

Komisja rozpatrzyła zapotrzebowanie na około 5.000 instrumentów muzycznych dla Polski Centralnej, przy czym dysponowała ilością tylko 2.600 przydziałów możliwych do zrealizowania na terenie Ziem Odzyskanych.

Wobec powyższego Ministerstwo Kultury i Sztuki zmuszone było do ograniczenia przydziałów. Przydziały na 2.600 sztuk instrumentów rodzielono następująco:

1) szkołom muzycznym, baletowym, teatralnym, plastycznym, instytucjom kulturalno-oświatowym i muzycznym przydzielono 530 instrumentów muzycznych. Należy zaznaczyć, iż wyżej wymienione instytucje były już wydatnie zaopatrywane w pianina i fortepiany w ramach przydziałów, dotychczas dokonywanych;

2) szkolnictwu, podległemu Ministerstwu Oświaty — 600 pianin i fortepianów. Jest to przydział pierwszy i jednorazowy;

3) świetlicom, podległym K.C.Z.Z. oraz innym świetlicom — 850 pianin i fortepianów;

4) muzykom — 166 instrumentów muzycznych, kościołom — 49 fisharmonii lub organów, nauczycielom szkół ogólnokształcących — 25, uczniom szkół muzycznych — 170 pianin lub fortepianów;

5) instytucjom, podległym Ministerstwu Przemysłu i Handlu — 50 pianin lub fortepianów, Ministerstwu Zdrowia — dla szpitali, sanatoriów — 50, Ministerstwu Rolnictwa dla szkolnictwa — 60, Ministerstwu Bezpieczeństwa Publicznego — 30, wojsku — 20.

Wobec tego, iż wiele miast w Polsce Centralnej nie posiada fortepianów koncertowych, co uniemożliwiając urządzenie koncertów, powoduje osłabienie ruchu muzycznego, Ministerstwo Kultury i Sztuki postanowiło zaopatrywać Zarządy Miejskie większych miast powiatowych w Polsce Centralnej w fortepiany koncertowe. Dotychczas przydziały na fortepiany koncertowe otrzymały następujące miasta Polski Centralnej: Piotrków, Tomaszów Mazow., Radom, Starachowice, Kielce, Rzeszów, Przemyśl, Krosno, Nowy Targ i Nowy Sącz.

Zapotrzebowanie Ziem Odzyskanych na instrumenty muzyczne zostało już pokryte dzięki dużej ilości instrumentów muzycznych poniemieckich na tych terenach.

Przydział materiałów muzycznych.

Wydział Muzyki rozpoczął akcję bezpłatnego przydzielana materiałów nutowych filharmoniom, operom, szkołom muzycznym wszelkiego typu. Rozdano dotąd ponad 3.000 tomów.

Konferencja muzyków z okazji Kongresu Intelektualistów.

W czasie Kongresu Intelektualistów we Wrocławiu, zorganizowano specjalne zebranie-konferencję muzyków, na której omawiano zagadnienia przyszłej organizacji międzynarodowej postępowych muzyków. Zebranie Komitetu Organizacyjnego, przewidziane na koniec października, zostało ostatnio odłożone do lutego 1949 r. Goście kongresowi zwiedzili również Żelazową Wolę, gdzie utwory Chopina wykonywali na przemian polscy i zagraniczni pianiści.

P L A S T Y K A

Po przeprowadzeniu wewnętrznej reorganizacji Departamentu Twórczości Artystycznej, prace Wydziału Plastyki w II i III kwartale br. miały na celu skoordynowanie polityki artystycznej Ministerstwa z zamierzeniami Związków Polskich Artystów Plastyków, Stowarzyszeń Artystycznych oraz instytucji. Celem tej polityki były:

I. Opieka nad twórczością plastyczną, popieranie i uaktywnianie ośrodków twórczych.

II. Oddziaływanie na treść twórczości plastycznej.

III. Upowszechnianie wartości plastycznych i rozprowadzanie ich w najszerszym zasięgu.

Wydział Plastyki dążył do stworzenia równowagi w poszczególnych gałęziach twórczości plastycznej, zapobiegał przerostowi na różnych jej odcinkach.

Malarstwo stalugowe, rzeźba, grafika, sztuka ludowa, plakat, sztuka użytkowa, architektura, architektura wnętrza, fotografika — przez kontakt wzajemny i wzajemne przenikanie — stwarzały podbudowę dla organizowanych akcji i imprez.

Wystawa Ziem Odzyskanych była przykładem tego wspólnie zorganizowanego wysiłku, w którym plastyka wybiła się na czołowe miejsce.

Subwencje, nagrody i stypendia.

Subwencjonowano stowarzyszenia artystyczne, Związki Z.P.A.P., letnie domy pracy, lokale wystawowe, czasopisma artystyczne itp.

Przyznano nagrody za udział w konkursach i wystawach 96 artystom plastykom.

Udzielono stypendiów plastykom na umożliwienie pracy twórczej w kraju i zagranicą oraz udzielono pomocy indywidualnej w charakterze zapomóg najbardziej potrzebującym.

Zakupy.

Dokonano szeregu zakupów mających na celu:

1) wybór najwybitniejszych dzieł sztuki współczesnej dla galerii i muzeów z szerokim uwzględnieniem różnych kierunków malarstwa, rzeźby i grafiki,
2) dekoracje wnętrz instytucji państwowych, świetlic robotniczych itp. oraz
3) popieranie młodych talentów i pomoc artystom plastykom.

Lista zakupów, dokonanych w II i III kwartale br. zarówno na wystawach. jak i w pracowniach artystów, przedstawia się następująco:

Radziewicz-Winnicki Aleks.	Pejzaż z Ziem Odzyskanych
	Widok z Saskiej Kępy
Radziewicz-Winnicka Wanda	Olej „Świątek“
Strynkiewicz Franciszek	Rzeźba brąz „Portret córki“
Kulisiewicz Tadeusz	Rys. „Marysia“
	„ „Dzieci“
Klimaszewska Gizella	Olej „Pejzaż“
Arct Eugeniusz	Olej „Wioska“
Roszkowska Teresa	Tempera „Pole“
Lewiński Sławomir	Olej „Pomidory“
Karniej Henryk	Olej „Fragment Parku“
Messer Emanuel	Rysunek I
Kononowicz Zenon	Olej „Z Wybrzeża“
Reck Guido	Rys. „Wejście do Portu“
Abramowicz Józef	Akwarela „Jabłka“
Abramowicz Józef	Rys. „Konie“
Brodziak Stanisław	Olej „Martwa Natura“
Karmański Jan	Olej „Pejzaż“
Kosiorkiewicz Teofil	Olej „Fabryczka pod wzgórzem“
Miklasiński Zbigniew	Rys. „Akt“
Waleszyński Eugeniusz	Akwarela „Pejzaż“
Filipiak Władysław	Olej „Praczki“
Lasocki Kazimierz	Olej „Wydmy Mazowieckie“
Roman Tadeusz	Olej „Zakonnice“
Stankiewicz Zofia	Akwaforta „Brama w Kościele Aug.“
Stankiewicz Zofia	Akwaforta „Stary port na Helu“
Musiałowicz Henryk	Olej „Pejzaż dolnośląski“
Cękalska-Baurska Krystyna	Tempera „Martwa Natura“
Waśkowski Wacław	Drzeworyt „Martwa natura“

Miklaszewski Jan Samuel	Sucha igła „Czarny Jawor“
Hiszpańska Maria	Rys. „Wiatr“
Majewski Mieczysław	„ „Mówca“
Hrynkowski Jan	Olej „Portret na zielonym tle“
Witz Ignacy	Rysunek „Karmiąca“
Lenica Paweł	Olej „Kryształy“
Michalski Leon	Rys. „Moja pracownia“
Michalski Leon	Rys. „Karmiąca“
Michalska-Centkiewicz Halina	Olej „Park w Nieborowie“
Nita Kazimierz	Olej „Martwa natura“
Włodarski Marek	Olej „Przy warsztacie“
Zaremba-Cybisowa Helena	Olej „Widok z Balkonu“
Krajewska Helena	Rys. „Chłopiec z psem“
Wolff Jerzy	Olej „Port w Ustce“
Kiliszek Stanisław	Rzeźba brąz „Ewa“
Gross-Zielińska Magdalena	Rzeźba brąz „Marabut“
Bucki Edmund	Akwarela „Fragment ze złocienia“
Czajkowski Stanisław	Olej „Pejzaż podlaski“
Czajkowski Stanisław	Olej „Szabas w Kazimierzu“
Czajkowski Stanisław	Olej „Wisła“
Czajkowski Stanisław	Olej „Rynek w Kazimierzu“
Pomorski Rafał	Olej „Pejzaż III“
Ciechanowicz Witold	Olej „Pejzaż z Katowic“
Stawiński Bolesław	Olej „Kopalnia“
Wyrożemska Elżbieta	Olej „Kopalnia Rozbark“
Mroszczak Józef	Tempera „Listopad“
Borysowski Stanisław	Olej „Pejzaż“
Kononowicz Zenon	Olej „Martwa natura“
Dawski Stanisław	Olej „Most Grunwaldzki“
Geppert Eugeniusz	Olej „Most Uniwersytecki“
Kamiński Władysław	Olej „Pejzaż“
Kopystyński Stanisław	Olej „Martwa natura“
Krcha Emil	Olej „Martwa natura“
Szuman Ziemowit	Olej „Wiosna“
Wójciak Marian	Akw. „Most Oławski“
Żukowski Stanisław	Akw. „Łódź rybacka“
Samborski Stefan	Olej „Martwa natura z ptakiem“
Łada Krystyna	Olej „Pejzaż z kajakiem“
Studnicki Juliusz	Olej „Martwa Natura“
Kobzdej Aleksander	Olej „Kompozycja“
Kasprowicz Maksymilian	Olej „Wróżki“
Zyngiel Piotr	Olej „Stodoła“
Wodyński Jan	Olej „Pejzaż“
Kudła Antoni	Tempera „Obóz“
Kudła Antoni	Tempera „Pejzaż“
Kudła Antoni	Drzeworyt „Szewc“
Dawski Stanisław	Rys. „Czytająca“
Dołżycki Leon	Rys. „Pejzaż“

Kowarski Felicjan	„Portret Górnika“ Pstrowski Winc.
Nitschowa Ludwika	„Chopin“ rzeźba
Dunikowski Ksawery	„Portret Szczyglińskiego“ rzeźba
Bukowski Aleksander	„Praca na terenie Ziem Odzyskanych“
Bukowski Aleksander	„Pejzaż Ziem Odzyskanych“
Wyrożemski Marian	6 rysunków o tematach fabrycznych ze Śląska
Brosz-Włodarska J.	2 prace olejne o tematyce Ziem Odzyskanych
Krajewska Helena	1 obraz olejny „Praca w przemyśle metalowym“
Karny Alfons	Rzeźba „Popiersie Stanisława Ostoja-Chrostowskiego“
Ciechanowicz Witold	2 obrazy olejne o tematyce „Praca w fabrykach na Śląsku“
Szwacz Bogusław	2 kompozycje ku czci Kopernika i Chopina
Pachniewska-Betley H.	2 prace olejne, praca na wsi
Siedlanowski Henryk	2 prace olejne, praca na roli
Dobrzyńska Janina	2 prace olejne, „Pejzaż na Ziemiach Odzyskanych“
Boruciński Michał Klimaszewski Aleksander Malicki Adam Michalski Leon Wilczyńska Irena Poznański Stanisław Tom Józef	Prace, zamówione celem przyjścia z pomocą Komitetowi Więźniów Twierdzy Zakroczymskiej w projektowanej odbudowie szkoły

Wizytacje w terenie.

Przeprowadzono wizytacje w terenie (Kraków, Wrocław, Poznań, Jelenia Góra, Bolków). W bardzo wielu wypadkach opiniowano o wartości dzieł plastycznych w zakresie malarstwa, rzeźby, grafiki, ilustracji wydawnictw artystycznych, twórczości samorodnej itp.

Wystawa portretów przodowników pracy.

W ramach Miesiąca Odbudowy Stolicy, Wydział Plastyki w porozumieniu z Zarządem Głównym Związku Polskich Artystów Plastyków, zorganizował wystawę portretów przodowników pracy. W wystawie wzięło udział 28 plastyków, zgrupowanych w oddziale warszawskim Z.P.A.P., którzy bezinteresownie wykonali portrety 36 przodowników odbudowy Warszawy, a mianowicie:

Karczmarczyk Czesław	rysunek	Nogal Stefan	S.P.B.
Duda Miron	olej	Tyll Marian	S.P.B.
Zalewski Stanisław	rysunek	Stachlewski Wiktor	P.P.B
Czerwiński Edward	„	Laskowski Kazimierz	„
Żółtowska	„	Rosiński Edward	„

Simon-Pietkiewicz J.	rysunek	Sobczak Jan	P.P.B.
Żółtowski Stanisław	„	Janik Marcin	„
Wilimowska Bronisława	olej	Kubajczyk Józef	Przeds.Przem.Bud.
Marylska Cecylia	rysunek	Tkacz Leon	„
Szwacz Bogusław	temp. i olej	Gąsiorowski Stanisł.	P.P.B.
Korolkiewicz Józef	tempera	Arażny Jan	P.P.R.K.
Siewierski Włodzimierz	akwarela	Sułkowski Stanisław	P.P.B.
Brandt-Szamborska St.	pastel	Solarski Ferdynand	S.P.B.
Chmieliński Władysław	rysunek	Szmidt Alfred	„
Grześkiewicz Lech	tempera	Wiącek Bronisław	P.P.B.
Hoszowski Edward	rzeźba	Gosiek Stanisław	„
Wilden Janusz	2 rys.	Brodaczewski Wł.	
Wilden Janusz	rzeźba	Jene Władysław	
Czarnecka-Lewakowska J.	olej	Kulisz Mikołaj	
Simon-Pietkiewicz J.	akwarela	Kasiak Edward	
Brandt-Szamborska	rysunek	Wilk Józef	
Habrik-Wiśniewska J.	Sangwina	Stanicki Marian	Mostostal
Hergetowa Janina	olej	Sosnowski Jan	
Boruciński Michał	2 olej.	Podłoga Henryk	
Boruciński Michał	„	Kowalski Aleksander	
Borzym Kazimierz	olej	Pogorzelski Stefan	
Marylski Jan	olej	Chrzanowski Stan.	
Chorembalski W.	rysunek	Ciekala Roman	
Milewska Hanna	rysunek	Podwysocki Roman	Mostostal
Milewska Hanna	rysunek	Kryspel Alicja	
Walker Jadwiga	2 rys.	Religa Andrzej	
Walker Jadwiga	i olej	Poręcki Wacław	

Zamówienia

Celem skierowania twórczości plastycznej na tory zgodne ze współczesną polityką kulturalną Ministerstwa oraz podkreślenia doniosłej roli, jaką odgrywa dzisiejsza twórczość plastyczna w ogólnej strukturze Państwa — powierzono 20 plastykom wykonanie zamówień na obrazy, rzeźby, rysunki, projekty dekoracyjne o określonej tematyce społecznej (praca w przemyśle, na roli, środowiska ludzi pracy).

Wystawy zbiorowe i indywidualne.

Wespół ze Związkiem Polskich Artystów Plastyków, zorganizowano wystawy okręgowe doroczne, oddziałowe, indywidualne (Cybisa, Hrynkowskiego, Krchy, Dołżyckiego, Kononowicza, Kudły i wielu innych); wystawy grupowe zagraniczne (Biennale), objazdowe, dydaktyczne, sztuki użytkowej, specjalne — obejmując wszystkie ważniejsze ośrodki kulturalne, jak Warszawa, Kraków, Sopot, Wrocław, Łódź, Katowice, Poznań (ogółem 21 miast — 79 wystaw). Współdziałano z Muzeum Narodowym w Warszawie w zorganizowaniu Pośmiertnej Wystawy Zbiorowej Stanisława Ostoja-Chrostowskiego oraz przygotowano Wielką Wystawę Ksawerego Dunikowskiego.

Wymiana kulturalna z zagranicą.

W ramach miesiąca pogłębiania przyjaźni Polsko-Radzieckiej, Wydział Plastyki brał udział w projektowaniu i opracowaniu programów wymiany kulturalnej.

Sztuka Ludowa

W wyniku konkursu kurpiowskiego na wycinanki, pisanki, kwiaty i stroje ludowe, połączonego z widowskiem regionalnym i wystawą prac, który odbył się w maju br. w Kadzidle (pow. Ostrołęka), wystawa wycinanek polskich zostanie przewieziona w listopadzie br. do Muzeum Narodowego w Pradze.

Imprezę realizował specjalny Komitet przy współpracy z Ministerstwem Kultury i Sztuki.

Zgłoszono do konkursu:
1) 748 sztuk wycinanek 31 autorów;
2) 171 sztuk pisanek, 11 autorów;
3) 22 sztuk kwiatów sztucznych, 10 autorów;
4) 12 sztuk „Kierców", 10 autorów.

Sąd konkursowy rozdał nagród na ogólną sumę ca 150.000 zł.

Za wycinki rozdano:	50.000.— dla 31 osób
Za najlepsze stroje ludowe:	61.000.— dla 26 „
Za pisanki:	11.000.— dla 10 „
Za kwiaty	13.000.— dla 6 „

Konkurs i wystawa w Dąbrowie Tarnowskiej

Z inicjatywy Ministerstwa Kultury i Sztuki w lecie br. został zorganizowany przez Tow. Uniwersytetów Ludowych konkurs na malarstwo ścienne na Powiślu Dąbrowskim (woj. krakowskie). Konkurs ten miał na celu podniesienie estetyki wnętrza domu wiejskiego i pobudzenia twórczości artystycznej na wsi.

W wyniku konkursu jury od dnia 24.IX. do 26.IX. nagrodziło 18 chałup malowanych w różnych wsiach. Autorzy malowanek na papierze otrzymali osobne nagrody.

Rozdano na ogólną sumę zł 200.000 szereg nagród ufundowanych m. in. przez Ministerstwo Kultury i Sztuki, Komitet Ministrów do Spraw Kultury, Tow. Uniwersytetów Ludowych, itp.

Dokonano zakupów dla celów wystawowych i muzealnych.

W związku z konkursem została otwarta wystawa malowanek ludowych we wsi Podlipie, pow. Dąbrowa. Skupiła ona dzieła 40 samorodnych malarzy.

Wystawa ceramiki i rękodzieła ludowego.

W dniu 10 października 1948 r. w Łańcucie, woj. rzeszowskiego odbyło się uroczyste otwarcie wystawy pokonkursowej ceramiki i rękodzieła ludowego, z uroczystym rozdaniem nagród, urozmaiconej wstępami 2-ch zespołów regionalnych: ze Staromieścia, i Machowa pow. Tarnobrzeg. Celem konkursu i wystawy było skontrolowanie poziomu obecnej twórczości ludowej i wyłowienie nowych talentów.

W dużym hallu Powozowni Państwowego Ośrodka Muzealnego w Łańcucie, zebrano ponad 500 eksponatów ceramiki ludowej oraz około 200 eksponatów: rzeźby ludowej, kwiatów sztucznych, szyszek weselnych (tradycyjne pieczywo), wieńców dożynkowych, wyrobów z drzewa, plecionek z rogoziny, z następujących ośrodków: Medynia Głogowska, Medynia Łańcucka, Zalesie, Żołynia, Rakszawa, Brzóza Stadnicka, Sokołów, Kraczkowa, Albigowa, Markowa, Jarosław, Kołaczyce, Jasło, Krosno, Dukla itd.

Jury zebrane w dniu 19.10.1948 r. przyznało 45 nagród pieniężnych i 15 zwrotów kosztów po 500 zł, razem na sumę 155.000 zł 5 książek „Czytelnika", 4 komplety naczyń porcelanowych z Boguchwały.

Zespół z Machowa, pow. Tarnobrzeg wystąpił z interesującym programem w strojach regionalnych. Zespół ten otrzymał pierwszą nagrodę zespołową 20.000 zł.

Zespół ze Staromieścia wyróżnił się śpiewem chóralnym i opracowaniem muzycznym charakterystycznych pieśni regionalnych. Otrzymał on drugą nagrodę 15.000 zł.

Wystawa została zorganizowana z inicjatywy Wojewódzkiego Wydziału Kultury i Sztuki w Rzeszowie, przy pomocy Ministerstwa Kultury i Sztuki.

Polska sztuka ludowa zagranicą.

Na zlecenie Biura Współpracy Kulturalnej z Zagranicą została zorganizowana w ramach wymiany kulturalnej Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej retrospektywna wystawa objazdowa Polskiej Sztuki Ludowej i Przemysłu Artystycznego. Wystawa składa się z 213 eskponatów sztuki ludowej stanowiących własność Ministerstwa Kultury i Sztuki oraz wzorców wypożyczonych z Muzeów i innych instytucji, interesujących się tym zagadnieniem. Uzupełnienie stanowiły eksponaty przemysłu artystycznego z Biura Nadzoru Estetyki Produkcji w liczbie 153. Na całość wystawy złożyło się 547 pozycji, z czego 213 dostarczone przez Ministerstwo Kultury i Sztuki, 153 — przez B.N.E.P. oraz 181 przez inne instytucje.

Zgromadzone eksponaty zostały zakwalifikowane przez Komisję w składzie: naczelnik Działu Sztuki Ludowej Ministerstwa Kultury i Sztuki ob. Zofia Czasznicka, prof. Wojciech Jastrzębowski (Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie), prof. Tadeusz Brejer (Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie), przedstawicielka Biura Współpracy Kulturalnej z Zagranicą art. rzeźb. ob. Ludwika Nitschowa, przedstawicielka BNEP ob. Anna Śledziewska, przedstawicielka Tow. Przyjaźni Polsko - Radzieckiej ob. Maria Wojeńska, przedstawiciel Naczelnej Dyrekcji Muzeów i Ochrony Zabytków ob. Jerzy Zanoziński.

W tym samym czasie wysłano do Ameryki drugą wystawę poświęconą sztuce ludowej i przemysłowi artystycznemu. Została ona zorganizowana również na zlecenie Biura Współpracy Kulturalnej z Zagranicą. Część pierwsza „Sztuka Ludowa" (ceramika, rzeźba, malarstwo) — objęła 95 eksponatów ze zbiorów Ministerstwa Kultury i Sztuki oraz 35 pozycji ze zbiorów B.N.E.P.

DEPARTAMENT SZKOLNICTWA ARTYSTYCZNEGO

W dniach 27, 28 i 29 września 1948 r. obradowała w Warszawie konferencja dyrektorów liceów sztuk plastycznych i liceów technik plastycznych.

Obrady zagaił Wiceminister Kultury i Sztuki Ob. Jerzy Grosicki, podkreślając duże znaczenie tej konferencji dla całokształtu zagadnień średniego szkolnictwa artystycznego w Polsce, które w obecnej chwili weszło w nowy etap swego rozwoju.

W pierwszym dniu obrad zostały omówione i przedyskutowane zagadnienia: struktury organizacyjnej liceów, organizacji pracy wychowawczej w liceach, projektów programów naukowych i ich realizacji, działalności twórczej dyrektorów, możliwości różnorodnej interpretacji programów przedmiotów artystycznych itp.

Referentami z ramienia Departamentu Szkolnictwa Artystycznego byli: Naczelnik Wydziału Szkoln. Artyst. Stanisław Sheybal i Naczelnik Wydziału Ogólnego mgr Karol Dziduszko oraz wizytator Antoni Mączak.

Drugi dzień konferencji dyrektorzy spędzili w Państw. Liceum Sztuk Plastycznych w Warszawie — ul. Wrońskiego 1, gdzie przede wszystkim zapoznali się z problemem urządzenia wnętrza szkoły w trudnych lokalowo warunkach z uwzględnieniem momentu estetycznego oddziaływania na uczniów. Zagadnienie wizytacyj szkolnych było szczegółowo rozpracowane na podstawie uczestniczenia na 3 lekcjach: kompozycji brył i płaszczyzn, wiedzy o sztuce oraz języka polskiego.

W trzecim dniu obrad Ob. Wiceminister Sokorski wygłosił referat ideologiczno-wychowawczy, w którym podkreślił, że zadaniem szkół jest nie tylko podanie pewnej sumy wiadomości ale i przyswojenie realnego widzenia dzisiejszej rzeczywistości socjalistycznej, pojętej w sensie naukowego stosunku marksistowskiego do tej rzeczywistości.

Po referacie Ob. Wiceministra Sokorskiego zostały omówione zagadnienia administracji i gospodarki budżetowej w szkołach oraz zagadnienia wysunięte przez dyrektorów liceów, jak: praktyk wakacyjnych, burs, internatów, międzyszkolnej wymiany uczniów itp.

Po zakończeniu obrad, uczestnicy konferencji udali się do Wrocławia celem zwiedzenia Wystawy Ziem Odzyskanych.

Zmiany personalne.

Ministerstwo Kultury i Sztuki zatwierdziło na 2-letnią kadencję wybranych przez Senaty Rektorów, Prorektorów i Dyrektorów w Państwowych Wyższych Szkołach: Muzycznych, Plastycznych i Teatralnych a mianowicie:

Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna w Warszawie:
rektor prof. Kazuro Stanisław.
prorektor prof. Kulczycki Faustyn.

Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna w Krakowie:
rektor prof. Drzewiecki Zbigniew.

Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna w Łodzi:
rektor prof. Sikorski Kazimierz.
prorektor prof. Kijeńska-Dobkiewicz Helena.

Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna w Katowicach:
rektor prof. dr Mitscha Adam.
prorektor prof. Chmielowska Wanda.

Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna w Sopocie:
dyrektor prof. dr Śledziński Stefan.

Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna w Poznaniu:
rektor prof. dr Sitowski Zygmunt,
prorektor prof. Paradowski Stefan.

Państwowa Wyższa Szkoła Operowa w Poznaniu:
dyrektor dr Szeligowski Tadeusz.

Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych w Warszawie:
dyrektor Golus Jan,
wicedyrektor Krajewski Juliusz.

Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych w Krakowie:
dyrektor Wejman Mieczysław,
wicedyrektor Chomicz Witold

Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych w Łodzi:
dyrektor Wimmer Marian,
wicedyrektor Kańska-Piotrowska.

Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych w Poznaniu:
dyrektor Teisseyre Stanisław.

Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Pięknych w Sopocie:
dyrektor Wnuk Marian.

Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych we Wrocławiu:
dyrektor Geppert Eugeniusz,
wicedyrektor Dawski Stanisław.

Państw. Wyższa Szkoła Szt. Plast. we Wrocławiu Oddz. Katowice:
kierownik prof. Rak Aleksander.

Państw. Wyższa Szkoła Teatralna w Warszawie z siedzibą w Łodzi:
rektor Schiller Leon.

DEPARTAMENT PRZEDSIĘBIORSTW ARTYSTYCZNYCH I ROZRYWKOWYCH

W związku z Miesiącem Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, przewidywanym na okres od 7 października do 7 listopada 1948 r., Ministerstwo Kultury i Sztuki zwróciło uwagę dyrekcjom teatrów na następujące sztuki radzieckie:

Sztuki współczesne:

Simonow — „Rosjanie“
„ — „Harry Smith odkrywa Amerykę“
Kożewnikow i Prut — „Sprawa Reginalda Davisa“
Tołstoj — „Siostry“
Marszak — „12 miesięcy“
Brunstein — „Chata wuja Toma“
Bułgakow — „Ostatnie dni“
„ — „Molier“
Fadiejew — „Młoda gwardia“ (w insc. Grakowa lub Ochłopkowa)
Erenburg — „Lew na placu“
Swietłow — „Bajka“

Repertuar rozrywkowy:

Isajew i Galicz — „Tu mówi Tajmyr“
Pietrow — „Wyspa pokoju“
Tołstoj — „Nieczysta siła“
Szkwarkin — „Cudze dziecko“
Dychovicny i Słobodskij — „Fakir na czas“
Katajew — „Dzień wypoczynku“
Mass i Czerwiński — „O przyjaciołach towarzyszach“

Rozwój teatrów stołecznych.

Od momentu wyzwolenia teatry dramatyczne w Warszawie wykazują stałą tendencję rozwojową. Pomimo ogromnych trudności w zdobyciu odpowiednich urządzeń, już 15 lutego 1945 r. Teatr Powszechny (w pierwszych miesiącach istnienia nosi nazwę Teatru m. st. Warszawy) rozpoczyna swoją pracę, 19 maja 1945 r. staje się dostępny publiczności Teatr Mały.

W ciągu kilku miesięcy sezonu 1944/45 dwie te sale teatralne, dysponujące 899 miejscami, odwiedza około 150.000 widzów, większość z nich to członkowie Związków Zawodowych, młodzież i wojsko.

W sezonie 1945/46 teatrów jest już 4, miejsc w nich 2.271, widzów przeszło 606.000.

W sezonie 1946/47 posiada Warszawa 6 teatrów z 3.097 miejscami. Sprzedano 663.833 biletów, z nich 63% sprzedano po cenach zniżonych członkom Związków Zawodowych, uczniom, wojskowym i rozdano bezpłatnie.

W sezonie 1947/48 Warszawa posiada już 9 teatrów, frekwencję ilustruje tabela zamieszczona poniżej.

Frekwencja w teatrach dramatycznych Warszawy w sezonie 1947/48 od 1 września 1947 do 30 czerwca 1948 r.

L. p.	Teatr	Ilość miejsc	Ile razy grano	Ilość widzów	% zapełnienia sali	Liczba sprzedanych biletów: normalnych	Liczba sprzedanych biletów: zniżkowych dla Z. Zw. wojska, młodzieży i bezpłatnych	% biletów dla Z. Zw. wojska, młodzieży i bezpłatnych	Uwagi
1	Państwowy Teatr Polski	986	360	347.722	96,6%	133.431	214.291	61,6%	
2	Miejski Teatr Comoedia	513	267	74.507	54,3%	16.303	58,204	71%	czynny od 1.X.47 r.
3	„ „ Powszechny	697	327	98.328	43%	30.828	67,500	68,6%	
4	„ „ Rozmaitości	554	363	134.369	66,8%	42.512	91.857	68,3%	
5	„ „ Mały	362	328	90.524	76,5%	40.312	50.212	55,5%	
6	„ „ Miniatury	190	329	43.010	68,4%	18.637	24.373	56,7%	we wrześniu i październiku istniał pod nazwą Teatr „Jaskółka"
7	Teatr Klasyczny	524	209	56.616	51%	21.751	34.865	61,5%	czynny od 29.I.47 r.
8	Teatr Nowy	911	280	191.305	75%	88.878	102.427	53,4%	czynny od 10.X.47 r.
9	Teatr Placówka filia Państw. Teatru W.P. w Łodzi	409	213	73.930	84,8%	22.117	51.813	70%	czynny od 26.XII.47 r.
	Razem:	5146	2676	1.110.311	68,5% przeciętnie	414.769	695.542	63% przeciętnie	

Wykaz teatrów zawodowych na terenie Rzeczypospolitej

w dniu 1 września 1948 r.

L. p.	Miasto	Nazwa teatru	Charakter prawny	Dyrektor
		A. Teatry dramatyczne.		
1	Warszawa	Państw. Teatr Polski	państwowy	A. Szyfman
2	„	Kameralny *)	„	„
3	„	Miejski Powszechny	samorządowy	E. Poreda
4	„	„ Mały	„	„
5	„	„ Comoedia	„	„
6	„	„ Rozmaitości	„	D. Damięcki
7	„	Teatr Nowy	autonomiczny	J.Tuwim, M.Meller
8	„	„ Klasyczny	„	M. Gorczyńska
9	„	„ „Placówka"	filia P. T. W. P.	L. Schiller
10	Łódź	Państw. Teatr W. P.	państwowy	„
11	„	„ „ Powszechny	„	K. Adwentowicz
12	„	Kameralny	Domu Żołn.	M. Melina
13	„	Żydowski	Zw. Art. Scen Ż.	M. Lipman
14	Kielce	im. St. Żeromskiego	samorządowy	H. Moryciński
15	Radom	„ „	„	„
16	Częstochowa	Teatry Miejskie (2 sceny)	„	T. Krotke
17	Lublin	Miejski	„	M. Chmielarczyk
18	Białystok	„	„	Wł. Szypulski
19	Olsztyn	im. St. Jaracza	„	Wł. Surzyński
20	Gdańsk-Wrzeszcz	Teatr „Wybrzeże"	autonomiczny	I. Gall
21	Gdynia	„ „	„	„
22	Sopot	„ „	„	„
23	Bydgoszcz	Miejski	samorządowy	Al. Gąssowski
24	Toruń	Ziemi Pomorskiej	„	Al. Rodziewicz
25	Szczecin	Teatr Polski	autonomiczny	S. Czosnowski
26	Koszalin	Miejski	samorządowy	D. Rjamski
27	Poznań	Nowy	prywatny	Zb. Szczerbowski
28	„	Państw. Teatr Polski	państwowy	W. Horzyca
29	Gorzów	„ „ „	„	„
30	Kalisz	Miej. im. W. Bogusławskiego	samorządowy	St. Winiecki
31	Wrocław	Państw. T. Dolnośląski	państwowy	J. Walden
32	„	Popularny	„	„
33	„	Dolnośląski T. Żydowski	Zw. Art. Sc. Żyd.	J. Kurlender, I. Turkow
34	Jelenia Góra	Państw. T. Dolnośląski (filia z Wrocławia)	samorządowy	Z. Łozińska
35	Świdnica-Wałbrzych	„ „	„	W. Biegański
36	Katowice	Państw. T. Śląski im. St. Wyspiańskiego	państwowy	W. Krasnowiecki
37	Sosnowiec	„	samorządowy	„
38	Opole	Państw. Teatr w Katowicach	autonomiczny	T. Byrski
39	Bielsko	Teatr Polski	„	St. Kwaskowski
40	Kraków	Miejski im. J. Słowackiego	samorządowy	Br. Dąbrowski
41	„	„ Stary Teatr	„	Wł. Woźnik
42	Rzeszów	Miejski	„	K. Biernacki

*) w odbudowie.

L. p.	Miasto	Nazwa teatru	Charakter prawny	Dyrektor
		B. Teatry dramatyczne dla dzieci i młodzieży.		
1	Warszawa	„Dzieci Warszawy“	autonomiczny	Kl. Krymko
2	„	„Nasz Teatr“	„	J. Parandowska
3	Poznań	Aktora i Lalki	„	H. Lubicz-Kirschke
4	Kraków	„Wesoła Gromadka“	R.T.P.D.	Z. Mysłakowska, M. Billig
5	„	Rapsodyczny	autonomiczny	M. Kotlarczyk
6	Sosnowiec	Teatr Dziecka	org. Zw. Górników	J. Dorman
		C. Teatry lalek.		
1	Warszawa	„Niebieskie Migdały“	autonomiczny	A. Kilian
2	„	„Guliwer“	„	J. Sowicka
3	„	„Baj“	R.T.P.D.	Sz. Baczyński
4	Łódź	R.T.P.D.	„	M. Janic
5	„	„Faramuszka“	autonomiczny	W. Ulanowski
6	Gdańsk-Wrzeszcz	Teatr „Łątek“	„	J. Żejmo
7	Toruń	„Baj Pomorski“	R.T.P.D.	J. Piekarska
8	Leszno	Teatr Marionetek	autonomiczny	J. Zaborowski
9	Wrocław	Lalki i Aktora	„	Z. Kalinowicz
10	Legnica	Teatr Kukiełkowy	„	M. Żołnierkiewicz
11	Katowice	„Ateneum“	przy Org. „Ateneum“	T. Glatty
12	„	„Czar“	Zw. Zawodowych	L. Grzyb
13	Kraków	„Groteska“	autonomiczny	W. Jarema
		D. Teatry Komedii Muzycznej.		
1	Warszawa	Ludowy Teatr Muzyczny	autonomiczny	J. Mroziński
2	Łódź	„Lutnia“	„	Wł. Szczawiński
3	Poznań	Komedia Muzyczna	prywatny	Zb. Szczerbowski
		E. Teatry Małych Form (rewiowe).		
1	Warszawa	„Syrena“	Spółdz. Pr. Artystów	J. Jurandot
2	„	„Wróbelek Warszawski“	„	J. Tatarkiewicz
3	Wrocław	Muzyczno-Rewiowy	autonomiczny	Zdz. Żadejko
4	Łódź	„Osa“	„	T. Sutt.

Wykaz filharmonii, oper, orkiestr symfonicznych oraz kwartetów w sezonie 1948/49 subwencjonowanych przez Ministerstwo Kultury i Sztuki.

L. p.	Miasto	Nazwa	Charakter prawny	Dyrektor	Kierownik artystyczny	Dyrygent
			I. Filharmonie.			
1	Warszawa	Filharmonia Stołeczna	nieustalony	Teodor Zalewski	Dyr. W. Rudziński	M. Mierzejewski Dr Latoszewski
2	Kraków	Filharmonia Krakowska	nieustalony	W.Bierdiajew		W. Bierdiajew A. Kopyciński
3	Łódź	Filharmonia Łódzka	miejska			W. Ormicki
4	Lublin	Filharmonia Lubelska	Lub. Tow. Muzyczne	A. Wyleżyński		A. Wyleżyński
5	Sopot	Filharmonia Bałtycka	nieustalony	Dr S. Śledziński		Dr. S. Śledziński B. Wodiczko
6	Poznań	Filharmonia Poznańska	Tow. Filh. Robotn.	Dr T. Szeligowski		St. Wisłocki J. Krenz
7	Katowice	Filharmonia Śląska	miejska	T. Krzemiński		T. Krzemiński, J. Szrajer M. Lewandowski
			II. Opery.			
8	Poznań	Opera Poznańska	Komitet Upaństw. Opery	Prof. Dr A. Chybiński		Z. Górzyński W. Wojciechowski
9	Bytom	Opera Śląska	Stow. Opery Śląsk.	St. Belina-Skupiewski		Z. Sillich, Kowalski, T. Wilczak
10	Wrocław	Zespół Operowo-Muzyczny Państw. Teatru Dolnośląsk.	państwowy	K. Wiłkomirski		K. Wiłkomirski
11	Warszawa	Scena Operowa	nieustalony	Teodor Zalewski		Dr Latoszewski M. Mierzejewski
12	Kraków	Opera Polskich Rzek	Tow. Przypaciół Opery	B. Jankowski		A. Kopyciński
			III. Orkiestry symfoniczne.			
13	Bydgoszcz	Pomorska Orkiestra Symf.	Tow. Muzyczne	A. Rezler		A. Rezler
14	Kielce	Wojew. Orkiestra Symf.	Zw. Zawodowy Muzyków	A. Stroiński		M. Stroiński
15	Częstochowa	Orkiestra Symfoniczna	b. miejska	E. Mąkosza		E. Mąkosza
16	Zamość	Włościańska Orkiestra St. Namysłowskiego	Stowarzyszenie	St. Namysłowski		St. Namysłowski
17	Szczecin	Orkiestra Symfoniczna	Robotn. Tow. Muz.			F. Lasota
			IV. Kwartety.			
18	Kraków	Kwartet Smyczk. Krakowski			Z. Adamska	
19	„	Kwartet Smyczk. Syrewicza			W. Syrewicz	
20	Katowice	Kwartet Smyczk. Wochniaka			T. Wochniak	

Funkcje kierownika artystycznego należą do dyrektora instytucji z wyjątkiem Filharmonii Stołecznej.

Frekwencja w teatrach Dramatycznych na terenie Ziem Odzyskanych.

Ł. p.	Teatr — Miasto	1946 r.	1947 r.	I kwartał 1948 r.	II kwartał 1948 r.
1	Miejski im. St. Jaracza — Olsztyn	146.965	97.059	33.915	30.285
2	Teatr Polski — Szczecin	43.779	75.497	27.972	35.621
3	Teatr Mały — Szczecin	—	6.726		
4	Teatr Miejski — Koszalin	—	7.144	11.593	10.057
5	Im. J. Osterwy — Gorzów Wlkp.	—	16.173	15.404	11.834
6	Państw. T. Dolnośląski — Wrocław	110.936	148.816	40.336	33.048
7	Teatr Popularny — Wrocław	—	15.664	28.794	18 041
8	Teatr Miejski — Jelenia Góra	46.602	35 739	30.471	39 231
9	Teatr Miejski — Świdnica	23.239	7.643	5.149	17.022
10	Teatr Ziemi Opolskiej — Opole	128.736	158.390	31.022	15.994
11	Wojewódzki Objazdowy — Ełk	21.637	12.448	—	—
	Razem	521.894	581.299	224.656	211.133

NACZELNA DYREKCJA MUZEÓW I OCHRONY ZABYTKÓW

Zjazd Związku Muzeów w Polsce.

W ramach działalności Dyrekcji Muzeów odbył się trzydniowy doroczny Zjazd Związku Muzeów w Polsce w Bydgoszczy w dniu 3 września br., przeniesiony w dniu 4 września do Torunia i zakończony w trzecim dniu trwania, tj. 5 września br. przejazdem uczestników Zjazdu trasą Toruń — Grudziądz — Malbork do Fromborka na otwarcie Muzeum Mikołaja Kopernika.

W pierwszym dniu, tj. 3 września, prezydent miasta Bydgoszczy, Twardzicki, powitał w ratuszu uczestników Zjazdu, op czym obrady otworzył prof. dr Feliks Kopera, prezes Związku Muzeów w Polsce. Po odczytaniu i przyjęciu sprawozdań rocznych Zarządu Związku — prof. dr Stanisław Gąsiorowski, dyr. Muzeum Czartoryskich w Krakowie, złożył sprawozdanie z przebiegu konferencji ICOM'u (International Council of Museums), która odbyła się w Paryżu dnia 28 czerwca — 3 lipca br. Przedstawicielami Ministerstwa Kultury i Sztuki na wymienioną konferencję byli: prof. dr Stanisław Lorentz i prof. dr Stanisław Gąsiorowski.

Posiedzenia muzeologów odbyły się częściowo w Bydgoszczy, a częściowo w Toruniu, obejmując w swym programie trzy referaty: referat kustosza H. Skurpskiego z Muzeum Mazurskiego w Olsztynie pt. „Przeszłość i stan obecny muzealnictwa na ziemiach północno-wschodnich Rzeczypospolitej", referat dyr. Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie L. Sawickiego pt. „Przyszłość muzealnictwa na ziemiach północno-wschodnich Rzeczypospolitej", referat dyr. Muzeum Etnograficznego w Krakowie dr T. Seweryna pt. „Muzea na wolnym powietrzu" (Skansen).

Po wygłoszeniu każdego z referatów, dyskusja nad zagadnieniami poruszonymi w referatach oraz nad innymi ważnymi problemami z zakresu muzealnictwa dała możność wymiany zdań delegatów poszczególnych Muzeów na dane tematy. A więc w zakresie szkolenia pracowników muzealnych powzięto uchwałę, w myśl której kursy muzeologiczne mają odbywać się w rozmaitych środowiskach przynajmniej trzy razy do roku, ponadto postanowiono zwrócić się do Ministerstwa Kultury i Sztuki o utworzenie stypendiów i praktyk krajowych i zagranicznych celem kształcenia młodych pracowników muzealnych.

W zakresie konserwacji Zjazd powziął uchwałę zorganizowania w Warszawie wspólnej konferencji kustoszów zbiorów graficznych dla przedyskutowania realnych możliwości konserwacji zbiorów graficznych w myśl dzisiejszych wymagań z pokazem metod stosowanych w Pracowni Konserwatorskiej Naczelnej Dyrekcji Muzeów i Ochrony Zabytków przez prof. B. Lenarta. Postanowiono

ponadto wydanie ilustrowanego plakatu w sprawie ochrony zabytków sztuki ludowej i rozesłanie go do wszystkich gromad w Polsce. Ustalono również, że w krótkim czasie ma nastąpić wybór specjalnej Komisji do spraw muzeum typu skansenowskiego w Olsztynku.

25-lecie Muzeum Miejskiego w Bydgoszczy.

Zjazd Związku Muzeów w Polsce w rb. odbył się w Bydgoszczy ze względu na uroczystości jubileuszowe z okazji 25-lecia Muzeum Miejskiego w tym mieście. Muzeum to, powstałe dzięki inicjatywie tamtejszego społeczeństwa, rozrosło się do rozmiarów większej instytucji kulturalnej dzięki darowi Leona Wyczółkowskiego. Muzeum Bydgoskie posiada duży zbiór prac Maksymiliana Antoniego Piotrowskiego, malarza urodzonego w Bydgoszczy, ponadto eskponaty pochodzące z zapisu Franciszki Wyczółkowskiej oraz prof. Konstantego Laszczki. W czasie ostatniej wojny zbiory te uległy rozgrabieniu i znacznemu zniszczeniu. W rb. z okazji 25-lecia Muzeum Miejskiego w Bydgoszczy inż. Kazimierz Szulisławski, przyjaciel Leona Wyczółkowskiego, przekazał na ręce prezydenta miasta przeznaczone dla Muzeum zbiory, liczące ponad sto dzieł zmarłego artysty, tj. rysunki, prace graficzne, obrazy olejne, które w tej chwili tworzą ekspozycję Muzeum.

W ramach uroczystości jubileuszowych wygłosił przemówienie wicewojewoda pomorski mgr Trzebiński, po czym dyr. Muzeum Miejskiego w Bydgoszczy, K. Borucki, przedstawił historię Muzeum od czasu powstania aż po lata ostatnie. W imieniu Naczelnej Dyrekcji Muzeów i Ochrony Zabytków przemówił dyr. mgr W. Kieszkowski, następnie prof. dr Kopera, dyr. Muzeum Narodowego w Krakowie, naczelnik Wydziału Kultury i Sztuki Zarządu Miejskiego Bydgoszczy W. Bełza, konserwator województwa pomorskiego prof. J. Remer i ofiarodawca zbioru.

Po ukończonej uroczystości uczestnicy Zjazdu udali się do Wtelna, miejsca wiecznego spoczynku L. Wyczółkowskiego, i Gościeradza, gdzie znajdowała się pracownia artysty w ostatnim okresie jego twórczości, oraz zwiedzili w Koronowie zabytkowy kościół.

Otwarcie Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku.

Frombork, mała miejscowość położona nad Zalewem Świeżym morza Bałtyckiego na ziemi warmijskiej, jest miejscem pamiątkowym dla Polaków, gdyż tu przebywał i tworzył Mikołaj Kopernik i tu w swoim obserwatorium astronomicznym, mieszczącym się w jednej z kanonii, dokonał wiekopomnego odkrycia.

Dzięki inicjatywie Prezydenta Rzeczypospolitej przystąpiono do prac przygotowawczych przy tworzeniu muzeum kopernikowskiego. Prace te podjął Związek Historyków Sztuki i Kultury, przeznaczając na muzeum piętrowy budynek przy katedrze, który miał ulec gruntownemu remontowi.

Uroczystość otwarcia Muzeum odbyła się w dniu 5 września br., w ostatnim dniu Zjazdu Związków Muzeów, przy uczestnictwie Wicemarszałka Sejmu Wacława Barcikowskiego, Wicemarszałka Sejmu Stanisława Szwalbego, Ministra Kultury i Sztuki Stefana Dybowskiego, oraz przedstawicieli Naczelnej Dyrekcji

Muzeów i Ochrony Zabytków z prof. dr Stanisławem Lorentzem i mgr Witoldem Kieszkowskim na czele.

Otwarcia Muzeum dokonał Wicemarszałek Sejmu Barcikowski. Wnętrze Muzeum posiada belkowe stropy, kominki z XVIII w., nad którmi znajdują się kartusze z malowanymi herbami, wykonane przez grafika Kazimierza Knothego w 1948 r.

Zbiory Muzeum mieszczą się w salach na parterze i pierwszym piętrze i podzielone są na działy jak: instrumentarium, biografia, ikonografia, sala z dziełami Kopernika, oraz sala poświęcona pamięci i uczczeniu wielkiego astronoma. Instrumentarium zawiera rekonstruowane przyrządy, jakich używał do swej pracy Kopernik, w dziale biograficznym cykl fotografii daje obraz ważniejszych miejscowości, w których bawił astronom, a więc miast polskich z pomnikami architektury gotyckiej i renesansowej: Krakowa, Torunia, Włocławka, Wrocławia oraz miast włoskich: Bolonii, Padwy, Ferrary.

Klatkę schodową na pierwszym piętrze zdobi kopia znanego obrazu Jana Matejki, przedstawiającego Mikołaja Kopernika i jego obserwatorium astronomiczne we Fromborku, ponadto wielka mapa Europy z zaznaczeniem miejscowości, do których Kopernik odbywał podróże, oraz druga mapa dekoracyjna nieba polskiego z konstelacjami gwiazd i znakami Zodiaku.

Otwarcie Muzeów we Wrocławiu.

We Wrocławiu zostało otwarte Muzeum Państwowe oraz Miejskie Muzeum Historyczne.

Państwowe Muzeum zawiera działy: prehistoryczny, rzeźby średniowiecznej oraz malarstwa polskiego.

Dział prehistorii, mieszczący się w 14 salach, obrazuje życie Słowian na Ziemiach Odzyskanych, potwierdzając nasze odwieczne prawa do tych ziem, już w zaraniu dziejów bronionych przez siedemset grodziszcz przed naporem niemczyzny. Zasięg kultury łużyckiej po Łabę od zachodu i po Bug od wschodu, przedstawia mapa wykresowa. Okazy ceramiki, broni kamiennej i brązowej oraz rekonstrukcja jednego z grodziszcz uzupełniają zbiory.

Sztuka średniowieczna zgromadzona w hali parterowej oraz przyległych salach, pokazuje nam rzeźbę i malowidła śląskie z wieku XIII, XIV i XV. Mamy tu grobowce: Henryka IV księcia śląskiego, krakowskiego i sandomierskiego oraz płytę nagrobkową Henryka II Pobożnego, poległego pod Legnicą w r. 1241. Pomniki te, prócz wielkiej wartości artystycznej, są dokumentami niezaprzeczalnej polskości Śląska. Figury z kościoła św. Marii Magdaleny we Wrocławiu z r. 1360, ołtarz szafkowy w Pełcznicy (druga połowa w. XIV) są cenniejszymi przykładami, rzeźby średniowiecznej Śląska.

Galeria malarstwa w. XIX oraz XX posiada szereg prac m. in. Szermentowskiego, Leopolskiego, Kotsisa, Tepy, Grottgera (cykl Wojna), Brandta, Chełmońskiego, Malczewskiego, Wyspiańskiego, Pankiewicza, Sichulskiego, P. Michałowskiego, autoportret Henryka Rodakowskiego, ostatnie niedokończone dzieło Jana Matejki: „Ślub Jana Kazimierza" oraz tegoż. Piotra Własta, namiestnika Bolesłwa Krzywoustego, przyjmującego na Śląsku Cystersów.

W Muzeum Historycznym m. Wrocławia, mieszczącym się w ratuszu, zgromadzone są pamiątki, obrazujące życie wrocławian zarówno prywatne jak i publiczne w w. XV i XVI oraz dokumenty związane z historią miasta od najdawniejszych czasów aż po chwilę objęcia go przez władze Rzeczypospolitej. Ozdobą Muzeum są m. in. herby miasta oraz księstw śląskich.

Ogólnopolski Zjazd Konserwatorów w Łańcucie.

Staraniem Głównego Urzędu Konserwatorskiego, pracującego w ramach Naczelnej Dyrekcji Muzeów i Ochrony Zabytków, został zorganizowany w dniach 25—27 września br. w Łańcucie Ogólnopolski Zjazd Konserwatorów, trzeci z rzędu po ostatniej wojnie.

Program Zjazdu obejmował referaty z zakresu organizacji pracy i poczynań konserwatorskich oraz historii sztuki polskiej, sprawozdanie uzupełnione dyskusją na temat bieżących prac konserwatorskich oraz wycieczkę naukową do Krasiczyna, Przemyśla, Jarosławia i Przeworska. W Zjeździe brało udział ponad pięćdziesiąt osób pracujących nad ochroną zabytków w ramach Głównego Urzędu Konserwatorskiego, Państwowych Pracowni oraz konserwatorzy wojewódzcy i przedstawiciele miejscowych władz państwowych z delegatem wojewody rzeszowskiego na czele.

Otwarcie przez konserwatora generalnego, prof. dr Jana Zachwatowicza Zjazdowi przewodniczył prof. dr P. Biegański — konserwator na m. st. Warszawę.

O zainteresowaniu Zjazdem świadczy 17 zgłoszonych referatów, z których część została wygłoszona; wszystkie referaty ukazywać się będą w czasopismach naukowych i zawodowych, — przede wszystkim zaś w organie konserwatorskim („Ochrona Zabytków").

Państwowa Pracownia Konserwacji Zabytków Malarstwa.

Wobec ukończenia remontu podłogi w pracowni konserwatorskiej wznowiono konserwację obrazu Matejki „Bitwa pod Grunwaldem". Powierzchnia obrazu silnie sfalowana wskutek kilkoletniego przechowywania w piwnicy w czasie okupacji, została wyprostowana, a płótno, osłabione przez wilgoć, wzmocnione na brzegach pasami nowego płótna. Wykonane zostały nowe krosna (blejtramy) w zamian zniszczonych przez Niemców. Obecnie przygotowuje się obraz do naciągnięcia na krosna dla ostatecznego wyrównania powierzchni.

Zabezpieczono około 20 obrazów starej szkoły rewindykowanych z Niemiec w stanie groźnym. Obrazy były zawilgocone i spleśniałe, niektóre tak zniszczone, że identyfikacja ich była niemożliwa. Prawie wszystkie wymagały usunięcia płócien dublujących, nieraz zupełnie przegniłych, odczyszczenia ze spleśniałego kleju, zdublowania na nowe płótna, odczyszczenia z pleśni i zabezpieczenia.

Przeprowadzono liczne badania malowideł ściennych. Zabezpieczono prawie całkowicie osypujący się fresk Krzysztofa Handkego z r. 1732 w auli Uniwersytetu Wrocławskiego.

Ukończono konserwację fresku ks. Żebrowskiego z poł. w. XVIII w Kaplicy bł. Ładysława z Gielniowa w kościele św. Anny w Warszawie. Fresk ten, przemalowany całkowicie w początku w. XX-go, znajdował się w stanie zagrożenia wskutek działań wojennych.

Obecnie, przy sposobności zabezpieczenia odpadających tynków, fresk został odczyszczony z przemalowań.

Państwowa Pracownia Konserwacji Zabytków Grafiki.

Pracownia graficzna przeprowadziła restaurację i konserwację rycin Oleszczyńskiego i Jasińskiego ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie, uszkodzonych działaniami wojennymi, ponadto przeprowadza restaurację uszkodzonych plansz architektonicznych z Gabinetu Rycin Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego.

Państwowa Pracownia Konserwacji Zabytków Rzeźby.

1. Pracownia w sezonie letnim wykonywała i wciąż jeszcze wykonuje nadzór nad konserwatorskimi pracami przy zabytkowych rzeźbach w parku Łazienkowskim. Prace te wykonuje dwóch rzeźbiarzy, A. Gajewski i Z. Zdunek, wraz z kilkoma pomocnikami.

Zostały zmontowane zupełnie rozbite kamienne posągi „Gladiatorów" i posąg z marmuru „Tancerki" przy pałacu i na tarasach.

Zostały uzupełnione i poddane ogólnej konserwacji posągi na amfiteatrze przy wyspie.

Uzupełniono i „wyflekowano" brakujące części szeregu posągów z piaskowca — jak to: „Wisła", „Bug" i dwie duże grupy de Brune.

Cały szereg innych prac konserwatorskich wykonano przy rzeźbach zabytkowych w parku.

Przeprowadzono również konserwację i rekonstrukcję pięciu medalionów figuralnych gipsowych w Białym Domku. Prace te wykonał ob. St. Jaworski. Poza tym przystąpiono do konserwacji i rekonstrukcji fragmentów dekoracyjnych sufitu pod południowym portykiem pałacu w Łazienkach. Ob. Kieliszek i St. Jankowski zabezpieczyli płytkę z mozaiką w kościele Kapucynów w Warszawie. Oprócz tego wyżej wymienieni przeprowadzili prace zabezpieczające rzeźby w rotundzie dawnego Banku Polskiego przy zbiegu Rymarskiej i Elektoralnej.

2. Ostatnio pracownia wykonała rekonstrukcję elementów dekoracyjnych dla gmachu zabytkowego przy Krakowskim Przedmieściu Nr 17,siedziby Ministerstwa Kultury i Sztuki. Są to: 9 medalionów skomponowanych na nowo — na miejsce zniszczonych — (medaliony z rzeźbami główek ludzkich), zrekonstruowano ponadto inne elementy dekoracyjne.

3. Pracownia na zlecenie Państwowej Pracowni Konserwacji Zabytków Architektury wykonuje model plastyczny terenu miasta Kazimierza Dolnego nad Wisłą, w skali: 1:400.

Państwowa Pracownia Konserwacji Zabytków Sztuki Zdobniczej Kościół św. Anny w Warszawie.

Do ciekawych prac konserwatorskich z zakresu zdobnictwa zabytkowego należy zaliczyć odnawianie wnętrza zakrystii i przynależnych do niej mebli zabytkowych w kościele św. Anny. Prace te polegają na odcyfrowaniu rysunku i wykonaniu dość skomplikowanej intarsji z rozmaitych gatunków drzewa.

W miejscach częściowo lub zupełnie zniszczonych wskutek działań wojennych oraz przez wilgoć i szaszle, dorabiane są uzupełnienia intarsji zgodnie z pierwotnym rysunkiem i intencją autorów.

W wielu przypadkach udało się z całą dokładnością ustalić rysunek na partiach zupełnie zniszczonych, usuwając późniejsze niefortunne przeróbki. Boazerie i meble zakrystii były wykonane w wieku XVII przez zakonników w ciągu kilkudziesięciu lat i stanowią świetną całość jako zabytek polski tego rodzaju.

Intarsja polega nie tylko na dobraniu, wycięciu i zestawieniu kilku rozmaitych kolorystycznie odmiennych gatunków fornieru, ale i na tzw. cieniowaniu przy pomocy opalania pojedyńczych kawałków drzewa, które po zestawieniu dają trwałe cieniowane rysunki, uwydatniające w swoisty sposób całość, która nabywa pewnej plastyki.

Spośród prac wykonywanych ostatnio, wspomnieć należy o ołtarzu z XVII wieku z tłem, obramiającym obraz Najświętszy Marii Panny na Jasnej Górze w Częstochowie. Ołtarz z drzewa dębowego, fornierowany hebanem, był zniszczony przez nieodpowiednie konserwacje, dokonane w XIX wieku. Poza tym środkowa część ołtarza, na której umieszczony jest obraz, opuściła się, wypaczając jednocześnie zdobiące górną część ołtarza gzymsy. Przyczynił się do tego brak odpowiednich przytwierdzeń do ściany, o którą opiera się całość. Wadliwa konstrukcja ołtarza powstała skutkiem przeróbek późniejszych, związanych z urządzeniami zabezpieczającymi obraz i zasłonę ruchomą.

Oprócz tych defektów było dużo braków w postaci zniszczonych ozdób rzeźbionych w drzewie, oraz niewłaściwych przegrupowań srebrnych rzeźb, które zostały ulokowane na właściwych miejscach.

Po wzmocnieniu konstrukcji ołtarza zdjęto czarny lakier z powierzchni hebanu, którym przy konserwacji w XIX wieku pokryto ołtarz.

Przez dokonanie tych prac ołtarz odzyskał dawną szlachetną powierzchnię drzewa hebanowego.

Ochrona zabytków.

O t w o c k W i e l k i. — Odbudowa pałacu Marszałka Bielińskiego, w okresie sprawozdawczym posunęła się znacznie.

Przykryto dachówką holenderską odbudowane dachy na korpusie głównym i skrzydle zachodnim.

Wykonano wszystkie stropy w obu wyżej wzmiankowanych częściach pałacu, częściowo system „Kleina" częściowo żel. betonowe. Są to stropy nad parterem, I piętrem i II oraz środkową częścią parteru. Nad zachodnią częścią korpusu głównego odbudowano nad piwnicami sklepienia beczkowe z lunetami.

Przemurowano lub przeszyto wszelkie pęknięcia w ścianach, zasklepienia nad otworami okiennymi lub drzwiowymi. Umocniono pęknięcia przez ścięgi z belek żelaznych, wpuszczonych w mur i zamurowanych.

Wykonano w żelazobetonie całkowicie wnętrze owalnej klatki schodowej w wieży zachodniej oraz częściowo klatkę schodową w wieży wschodniej .

Obecnie przystąpiono do odbudowy skrzydła wschodniego, przy czym już zasklepiono sklepieniem beczkowym z lunetami 2 izby na parterze.

Podsypano i podwyższono gruzem groblę prowadzącą wzdłuż brzegu jeziora od zabudowań aż do mostu na wyspę.

Przed zimą będą wykonane hełmy na obu wieżach.

Kolegiata w Tumie pod Łęczycą.

Odgruzowano cały kościół i teren dookoła.

Zbito tynk 18-to wieczny w całej nawie głównej dla sprawdzenia czy nie ma fresków wcześniejszych. Ponieważ takowych nie znaleziono, rozebrano więc zamurowania arkad gotyckich w emporach bocznych.

Rozebrano zamurowania późniejszych arkad oraz obmurowania filarów głównych, pomiędzy nawą główną a boczną, odsłaniając ich wątek ceglany.

Materiał kamienny z zamurowań posegregowano i znaleziono bardzo dużo fragmentów romańskich, jak: głowice, części gzymsów, bazy, części łuków sklepiennych itp. wykonanych w piaskowcu.

Ponieważ mury ceglane gotyckie oraz ceglane arkady były słabe, zostały one odcięte przez odpowiednie ławy żelbetowe, zastępujące dawne spróchniałe ścięgi drewniane, ukryte w murach oraz przez ukryte słupy żelazo-betonowe, które dźwigać będą strop-płytę żel.-betonową.

Obecnie są na ukończeniu zastrzyki cementowe, pod ciśnieniem 4-ch atmosfer do wnętrza murów wieży północnej, która najbardziej ucierpiała podczas działań wojennych i okupacji.

W baszcie północnej odkryto grób z XIII-go wieku, oprócz prochów znaleziono kielich srebrny z takąż pateną, krzyż srebrny z postacią Chrystusa z epoki wcześniejszej oraz pierścień złoty z ametystem i relikwiami.

Odbudowa zabytków w województwie Białostockim.

W woj. Białostockim kontynuowano prace nad odbudową dawnego pałacu Branickich w Białymstoku, przeznaczonego na pałac kultury ludowej. M. in. postawiono i pokryto dach prawego skrzydła, odbudowano sklepienia i brakujące stropy. Postępuje odbudowa tzw. domu koniuszego na potrzeby Ligi Morskiej oraz tzw. loży masońskiej na potrzeby biblioteki miejskiej. Poza tym na terenie województwa prowadzono roboty w Wigrach przy kościele pokamedulskim oraz w Supraślu przy dawnym pałacu Chodkiewiczów.

Ochrona krajobrazu i swojszczyzny.

W dziedzinie tej pod kierownictwem inż. dr G. Ciołka prowadzone były następujące prace konserwatorskie: w Wilanowie — przekopanie oraz obsianie trawą obszaru przedpałacowego; w Morysinku — pomiary budowli ogrodowych oraz projekt odbudowy stróżówki; w Nieborowie — projekt oraz koszto-

rys odbudowy amfiteatru i kanału; w Lubartowie — realizacja projektu ogrodu w terenie oraz niwelacja terenu; w Arkadii — projekt rekonstrukcji ogrodu; w Wolborzu — projekt szkicowy rekonstrukcji ogrodu; w Warszawie — projekt i realizacja uporządkowania terenu uniwersyteckiego, wreszcie w Natolinie — opracowanie tarasu i wytycznych konserwacji parku. Ponadto inż. dr Ciołek odbył wizytację prac przeprowadzanych w Nieborowie, Winiarach, Natolinie, Kazimierzu, Puławach, Opolu, Polanówce, Celejowie, Klementowicach, Gołąbiu, Olesinie, Kurowie, Kozłówce, Lubartowie, Czemiernikach. Radzyniu, Siedlcach, Markuszowie, Kłodzku, Bardo i Kaliszu.

Obóz Naukowy Studentów Historii Sztuki w Sulejowie.

6 września nastąpiło otwarcie miesięcznego obozu naukowego studentów historii sztuki uniwersytetów polskich pod Sulejowem (pow. piotrkowski). Obóz ten, zorganizowany z inicjatywy Koła Historyków Sztuki Studentów Uniwersytetu warszawskiego, z poparciem naukowym i finansowym Naczelnej Dyrekcji Muzeów i Ochrony Zabytków, objął ok. 100 studentów historii sztuki wszystkich uniwersytetów polskich. Stanowił on pierwszą tego rodzaju między-uniwersytecką próbę szkolenia terenowego w zakresie badania zabytków, połączonego z zespołową pracą badawczą, której wynikiem będzie opracowanie wyczerpującego, naukowego inwentarza zabytków powiatu piotrkowskiego (inwentarz ten jako obszerny tom ukaże się drukiem w wydawnictwie Państwowego Instytutu Historii Sztuki — Zabytki Sztuki w Polsce). Kierownikiem naukowym obozu był dyrektor Państw. Instytutu Historii Sztuki prof. dr Ksawery Piwocki, wykładów podjęli się m. in. mgr Zbigniew Ciekliński, konserwator wojewódzki łódzki, prof. dr inż. G. Ciołek, doc. dr A. Gieysztor, prof. inż. B. Guerquin, dyr. mgr W. Kieszkowski, dr Zb. Hornung, prof. dr St. Lorentz, doc dr Jerzy Szablowski, prof. dr M. Walicki i in. Właściwe prace prowadzone były w małych grupach przez instruktorów: historyków sztuki, architektów, fotografów. Pod bezpośrednim kierunkiem najlepszych fachowców, słuchacze nabywali umiejętności naukowego opisu, pomiaru zabytków architektury i fotografowania dzieł sztuki. Kierownikiem obozu z ramienia Koła Historyków Sztuki S.U.W. był Leonard Mokicz. Dydaktyczne i naukowe to przedsięwzięcie umożliwiła Polska YMCA, oddając do rozporządzenia historyków sztuki urządzenie obozowe nad Pilicą w pobliżu prastarego opactwa Sulejowskiego, jednego z najcenniejszych zabytków sztuki romańskiej. Obozy naukowe studentów historii sztuki będą powtarzane co roku, zaś Naczelna Dyrekcja Muzeów i Ochrony Zabytków będzie miaał w ten sposób do rozporządzenia kadry należycie przygotowanych pracowników.

Wypadki w Kamieńsku i Gorzkowicach.

Przebieg zajść, jakie rozegrały się na terenie Kamieńska i Gorzkowic, odtwarza meldunek przesłany przez kierownika administracyjnego Obozu Naukowego Studentów Historii Sztuki w Sulejowie, mgr L. Mokicza, na ręce prof. dr St. Lorentza.

„Dnia 24.IX. br. uczestnicy naszego obozu, podzieleni na dziesięć grup naukowych, udali się stosownie do rozpracowanego programu, na inwentaryzację zabytków poszczególnych gmin powiatu piotrkowskiego.

Między innymi jedna z grup, pod kierunkiem mgr Zygmunta Świechowskiego, asystenta Zakładu Historii Sztuki Uniwersytetu Poznańskiego, udała się do Gorzkowic, druga, pod kierunkiem mgr Anny Dobrzyckiej z Poznania, do Gorzędowa koło Kamieńska.

Grupa mgr Świechowskiego, mająca w swym składzie studentów Uniwersytetu Warszawskiego: Birutę Gerlach, Olgierda Puciatę, Uniwersytetu Jagiellońskiego: Barbarę Wolff, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu: Krystynę Mellin oraz Uniwersytetu Poznańskiego i Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych w Poznaniu: Edmunda Mańczaka, przybyła do Gorzkowic samochodem ciężarowym obozu około godz. 11.50. P wykonaniu pracy inwentaryzacyjnej, grupa zebrała się w restauracji na Rynku czekając na samochód, który miał przybyć do Gorzkowic o godz. 16,30. Około godz. 16,00 przed restauracją zebrał się tłum, liczący około stu osób, jednocześnie do jej wnętrza wtargnęło kilku rosłych mężczyzn. Po krótkiej prowokacyjnej rozmowie, rozpoczęli bójkę, kopiąc i bijąc członków grupy, używając do tego także krzeseł i kijów. Tłum wzniósł okrzyki świadczące o tym, że studenci zostali wzięci za członków sekty wrogiej kościołowi katolickiemu. Kol. Puciata wyskoczył z restauracji oknem i dostał się do pobliskiej plebanii, prosząc księdza o ratunek i interwencję. Ksiądz zaczął uspakajać tłum słowami: „bić nie należy nawet wroga“, zemdlonego zaś kol. Puciaty, bitego u jego stóp, nie bronił.

Kierownik grupy Świechowski, prócz ogólnych obrażeń, doznał złamania nosa i odbicia nerek, z członków grupy: kol. Mańczak — złamania szczęki oraz nosa, kol. Puciata — ogólnych silnych potłuczeń. Kol. Wolff i Gerlach ukryły się w piwnicy, kol. Mellin na plebanii. Około godz. 16,30 nadjechało auto obozowe, w którym znajdowali się członkowie innych grup: kol. Monika Moraczewska, kier. pracowni fotograficznej Naczelnej Dyrekcji Muzeów i Ochrony Zabytków w Warszawie, stud. Uniwersytetu Jagiellońskiego Maria Lemańska-Trepińska oraz słuchacze uczelni poznańskich: Zenona Ratajczak (Uniwersytet), Zofia Wilińska (Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych i Uniwersytet). Gdy wszystkie te osoby wysiadły z samochodu celem ratowania kolegów, tłum rzucił się na nie, kopiąc i bijąc oraz obrzucił auto kamieniami. Pomimo tego zdołano umieścić w samochodzie rannego kol. Mańczaka i pobitego kol. Puciatę. W międzyczasie kol. Moraczewska, Ratajczakówna i Trepińska zdołały wrócić do samochodu. Natomiast kol. Wilińską porwał tłum, bijąc ją dotkliwie. Samochód ruszył do komisariatu M. O. do Kamieńska, gdzie spotkali pobitych z grupy mgr Anny Dobrzyckiej. Samochód pod eskortą milicji wrócił do Gorzkowic, skąd zabrał kol. Świechowskiego, Mellin Wolff, Gerlach i Wilińską. Ta ostatnia zabarykadowała się na strychu, który tłum usiłował podpalić.

Grupa mgr Anny Dobrzyckiej, w skład której wchodzili studenci Uniwersytetu Warszawskiego: Marią Uklejska, Uniwersytetu Poznańskiego: Barbara Brodniewiczowa i Białłowicz Zofia oraz Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej: Czarkowski Jerzy, przybyła do Gorzędowa około godz. 11,30. Zebrany tutaj tłum nie dopuścił do pracy inwentaryzacyjnej przy kościółku w Gorzędowie. Grupa udała się do Kamieńska celem uzyskania interwencji proboszcza. Przy wchodzeniu grupy do Kamieńska, dały się słyszeć dzwony kościelne i gong strażacki. Tłum. uzbrojony w widły i kije, rzucił się na uczest-

ników grupy. Bito ich około godziny zanim nadeszła milicja. Studenci bezskutecznie szukali pomocy i ratunku na plebanii i w aptece. Wszyscy zostali ciężko potłuczeni, szczególnie zaś kol. Dobrzycka i Brodniewiczowa. Po kilku godzinach przybyła z Piotrkowa karetka pogotowia, która najpierw odwiozła kol. Mańczaka i Ratajczakównę do szpitala w Radomsku. Szpital pomocy rannym studentom nie udzielił i w ciężkim stanie musieli oni nocnym pociągiem dojechać do Piotrkowa, gdzie zostali umieszczeni w szpitalu obok przywiezionych tam wcześniej kol. Świechowskiego i Wilińskiej. Kol. Brodniewiczową i Czarkowskiego umieszczono w Piotrkowie w hotelu, Dobrzycką zaś w domu prywatnym, gdyż w szpitalu piotrkowskim rzekomo nie było dla nich miejsca. Reszta potłuczonych przewieziona została do obozu, dokąd auto z nimi przybyło o godz. 22,30. Przesyłając na ręce Pana Profesora meldunek niniejszy, podkreślam, że o pracach inwentaryzacyjnych w terenie były powiadomione w porę wszystkie władze powiatowe bezpieczeństwa publicznego, administracji państwowej i samorządowej oraz władze kościelne".

Dnia 22 października 1948 r. w gmachu Muzeum Narodowego w Warszawie Minister Kultury i Sztuki Ob. Stefan Dybowski, w obecności Ministra Oświaty Ob. Stanisława Skrzeszewskiego, Wiceministra Oświaty Ob. Eugenii Krassowskiej, Wiceministra Kultury i Sztuki Ob. Włodzimierza Sokorskiego, Rektora Uniwersytetu Warszawskiego i Dziekana Wydziału Humanistycznego tegoż Uniwersytetu, przedstawicieli Naczelnej Dyrekcji Muzeów i Ochrony Zabytków, Muzeum Narodowego oraz Akademii Sztuk Pięknych, dokonał w imieniu Prezydenta R. P. dekoracji Srebrnymi Krzyżami Zasługi 70-ciu uczestników Obozu Naukowego Studentów Historii Sztuki pod Sulejowem k/Piotrkowa. Dr Zbigniew Hornung, kierownik Obozu, odznaczony został Złotym Krzyżem Zasługi.

W czasie uroczystości głos zabrał Minister Dybowski, podkreślając, że dekoracja ta jest aktem uznania dla studentów, którzy pomimo gorszących zajść będących rezultatem bezprzykładnego zachowania się miejscowej ludności, nie przerwali zaczętych robót i opuścili powiat piotrkowski dopiero po ukończeniu zaczętych prac, których celem było zinwentaryzowanie zabytków znajdujących się na terenie powiatu.

W imieniu dekorowanych przemówił mgr Zygmunt Świechowski, który, dziękując Najwyższym Czynnikom Państwowym za przyznane odznaczenia, podkreślił w imieniu wszystkich odznaczonych gotowość do dalszej pracy dla dobra Polski Ludowej.

Po zakończeniu części oficjalnej uroczystości, Minister Dybowski zaprosił odznaczonych i gości na Czarną Kawę, która odbyła się w sali Canaletta w Muzeum Narodowym. Do zebranych przemówili Minister Skrzeszewski i Dyrektor Lorentz, na zakończenie zaś uroczystości — przedstawiciel Związku Akademickiej Młodzieży Polskiej.

Przemówienie Ob. Ministra Stefana Dybowskiego podajemy poniżej:

Droga młodzieży!,

Wypadki w Kamieńsku, w Gorzkowicach i Gorzęcinie z dnia 24 września rb. przejdą do historii jako jeden z ostatnich aktów ciemnoty i obskurantyzmu w Polsce.

Koźlik, bracia Obst, wikary Żurek, proboszcz z Kamieńska i aptekarz, który odmówił pomocy rannej studentce — to typy nie mieszczące się w wyobraźni ludzi dwudziestego wieku

A jednak są to ludzie jeszcze w Polsce istniejący i działający. Nie wolno nam takich typów tolerować — musimy z nimi walczyć wszędzie tam, gdzie ich znajdziemy. Na każdym miejscu musi ich sięgać i smagać opinia publiczna, aby poczuli dobrze, że dzisiaj głos i prawo działania ma już w Polsce inny człowiek, człowiek postępu i twórczej przebudowy. Nie występujemy przeciwko wierzeniom i religii — ale nie pozwolimy, aby ciemny i sfanatyzowany kler wywierał wpływ na życie publiczne w Polsce. Wypadki kamieńsko-gorzkowickie dostarczyły nam także faktów niosących otuchę i pokrzepienie. To, że studenci do chwili utraty przytomności ochraniali przed napierającym tłumem dziewczęta, pokrzepia nas. Bohaterskie zachowanie się szofera Ryszarda Romanowskiego, który z narażeniem własnego życia, w obronie napadniętych wjechał w rozjuszony tłum, wydostał spośród niego wiele ofiar, a następnie wrócił po raz drugi po resztę pobitych — pokrzepia nas. To, że obóz sulejowski studentów historii sztuki po wypadkach nie rozpierzchł się lecz pracował — nadal daje nam otuchę, dowodzi, że postęp daje ludziom większe siły, niż fanatyzm.

Głowa naszego Państwa — Prezydent Rzeczypospolitej Ob. Bolesław Bierut, po zapoznaniu się z przebiegiem wypadków, postanowił nadać wszystkim uczestnikom obozu odznaczenia srebrnym krzyżem zasługi.

Za chwilę w imieniu głowy Państwa wręczę wam te wysokie odznaczenia. Staliście się żołnierzami postępu i kultury.

Wypadki kamieńskie odbiły się głośnym echem w całej Polsce. Organizowali je ci sami, którzy straszyli chłopa, aby nie brał pańskiej ziemi z reformy rolnej, ci sami, którzy strzelali w pierwszym okresie Polski Ludowej do działaczy demokratycznych, ci sami, którzy związani z mikołajczykowskim podziemiem, organizowali wszelkie akty terroru i sabotażu, ci sami, którzy nakazują wierzącym Polakom wiernie słuchać papieża, występującego w obronie Niemców przeciwko naszym ziemiom zachodnim. Tym ciemnym i wstecznym siłom — reprezentującym interesy garstki kapitalistów i obszarników, przeciwstawia się olbrzymia część narodu, przeciwstawia się klasa robotnicza, chłopi średnio i małorolni, przeciwstawiają się ci wszyscy, którzy budują ludowe Państwo Polskie — państwo człowieka żyjącego z pracy rąk własnych. Odbudowa zniszczeń powojennych, odbudowa i rozbudowa naszego przemysłu, przebudowa ustroju rolnego, rozwój oświaty i upwszechnianie zdobyczy kultury, praca żywiołu polskiego na Ziemiach Odzyskanych, świadczą dowodnie, że robotnicy i chłopi potrafią budować swoje własne państwo. Rozbudujemy nasz przemysł, przebudujemy wieś polską, podniesiemy oświatę i kulturę. Udostępnimy wszystkim ludziom pracy skarby kultury polskiej. Otoczymy większą opieką uczącą się młodzież polską, pochodzącą ze sfer robotniczych i drobno-chłopskich i niezamożnej inteligencji pracującej. Stworzymy nową warstwę inteligencji polskiej — warstwę czującą i idącą razem z klasami ludzi pracy. Przejdziemy drogę od etapu demokracji ludowej do socjalizmu bez wstrząsów i zahamowań.

Nie powtórzą się więcej wypadki kamieńsko-gorzkowickie.

A te, które były — w których wy bohaterski braliście udział — nie ostudzą nas. Przeciwnie, wzmogą one nasze siły — tym prędzej będziemy prowadzić akcję przebudowy ustroju Polski.

Wzmożemy wyścig przodownictwa pracy wśród robotników, chłopów i inteligencji pracującej — aby wcześniej olbrzymia część narodu polskiego otrzymała ludzkie warunki bytowania.

Wy, żołnierze postępu i kultury, tym silniej złączeni z bojową częścią narodu, staniecie do jeszcze usilniejszej pracy nad wyrównaniem dysproporcji kulturalnych w Polsce.

Będziemy przyglądać się waszej pracy, będziemy otaczać was poieką i radą.

Bądźcie przekonani, że dalsza wasza praca na odcinku ochraniania skarbów kultury polskiej, spotka się z życzliwym przyjęciem i wdzięcznością ze strony wszystkich ludzi pracujących w Polsce.

Lista osób odznaczonych srebrnym krzyżem zasługi

1. Mgr Anna Dobrzycka — instr., Poznań, ul. Góralska 3.
2. Mgr Helena Kasprzak — instr., Poznań, ul. Świerkowa 12 m. 10.
3. Michalina Kwiczala — instr., Poznań, ul. Sołacka 19 m. 2.
4. Mgr Teresa Ruszczyńska — instr., Poznań, Al. Pułaskiego 8.
5. Mgr Aniela Sławska — instr., Poznań, ul. Zbąszyńska 1.
6. Mgr Zygmunt Świechowski — instr., Poznań, ul. Grodziska 6 m. 3.
7. Mgr Stanisław Wiliński — instr., Poznań, ul. Jackowskiego 40 m. 9.
8. Zofia Białłowicz — studentka, Poznań, ul. Owsiana 4 m. 4.
9. Barbara Brodniewicz — studentka, Poznań, ul. Klin 5 m. 4.
10. Jerzy Czarkowski — student, p-ta Bojanowo Stare, Wolność (Sanatorium) pow. Kościan, woj. Poznańskie.
11. Maria Fenrych — studentka, Poznań, ul. Góralska 4.
12. Janina Fecht — studentka, Toruń, ul. Słowackiego 19 m. 21.
13. Sławomir Huk — student, Kraków, ul. Floriańska 24.
14. Krystyna Józefowicz — studentka, Poznań, ul. Mazowiecka 27 m. 3.
15. Janina Kapuściak — studentka, Kraków, pl. Matejki 3.
16. Wiesława Kwiek — studentka, Poznań, ul. Grunwaldzka 115.
17. Maria Lemańska-Trzepińska — studentka, Kraków, ul. Grochowska 10.
18. Edmund Mańczak — student, Łódź, Klinika Stomatologiczna, ul. Napiórkowskiego 10.
19. Krystyna Mellin — studentka, Toruń, ul. Słowackiego 43.
20. Halina Mikułowska — studentka, Toruń, Słowackiego 54.
21. Stanisława Molik — studentka, Kraków, ul. Krowoderska 22.
22. Wanda Pogoda — studentka, Kraków, ul. Langiewicza 8.
23. Zenona Ratajczyk — studentka, na ręce ob. E. Mańczaka, Łódź.
24. Andrzej Rey — student, Kraków, Sereno-Fenna 14 m. 5.
25. Bożenna Sierosławska — studentka, Kraków, ul. Kremerowska 13 al. 14.
27. Olga Solarz — studentka, Kraków, ul. Idzikowskiego 22.
27. Maria Urbanówna — studentka, Poznań, ul. Niemcewicza 10.
28. Zofia Wilińska — studentka, Poznań, ul. Patrona Jackowskiego 40.

29. Teresa Wojtas — studentka, Kraków, ul. Żuławskiego 11.
30. Barbara Wolff — studentka, Kraków, ul. Reymonta 11.
31. Grażyna Wróblewska — studentka, Poznań, Patrona Jackowskiego 55.
32. Dr Zbigniew Hornung — instruktor, Nacz. Dyr. Muz. i Ochr. Zab. Warszawa (złoty krzyż zasługi).
33. Monika Moraczewska — Nacz. Dyr. Muz. i Ochr. Zab.
34. Maria Szlagier — Nacz. Dyr. Muz. i Ochr .Zab.
35. Henryka Witkiewicz — Nacz. Dyr. Muz. i Ochr. Zab.
36. Ewa Kozłowska — Nacz. Dyr. Muz. i Ochr. Zab.
37. Leonard Mokicz — student, Warszawa.
38. Ryszard Romanowski — szofer, Warszawa YMCA.
39. Andrzej Gąsiewicz — student, Warszawa.
40. Mgr Dariusz Kaczmarzyk — instruktor, Warszawa.
41. Bogusław Kopydłowski — instruktor, Warszawa.
42. Mgr Stefan Kozakiewicz — instruktor, Warszawa.
43. Jerzy Adam Miłobędzki — instruktor, Warszawa.
44. Tadeusz Adamowicz — student, Warszawa.
45. Stella Brzeska — studentka, Warszawa.
46. Anna Bursche Lindner — studentka, Warszawa.
47. Teresa Cieślak — studentka, Warszawa.
48. Krystyna Czarnocka-Tomaszewska — studentka, Warszawa.
49. Karolina Dąbrowska — studentka, Warszawa.
50. Helena Domaszewska — studentka, Warszawa.
51. Jerzy Gąssowski — student, Warszawa.
52. Biruta Gerlach — studentka, Warszawa.
53. Stanisław Hiż — student, Warszawa.
54. Jadwiga Jaworska — studentka, Warszawa.
55. Zofia Kossakowska — studentka, Warszawa.
56. Marta Kraska — studentka, Warszawa.
57. Wanda Krukowska — studentka, Warszawa.
58. Nina Miks — studentka, Warszawa.
59. Maria Olicka — studentka, Warszawa.
60. Maria Osiecka — studentka, Warszawa.
61. Halina Osińska — studentka, Warszawa.
62. Olgierd Puciata — student, Warszawa.
63. Joanna Roguska — studentka, Warszawa.
64. Alicja Rudniewska — studentka, Warszawa.
65. Andrzej Ryszkiewicz — student, pracownik Min. Kultury i Sztuki, W-wa.
66. Felicja Sarna — studentka.
67. Halina Twardo — studentka.
68. Maria Uklejska — studentka.
69. Anna Wądołowska — studentka.
70. Barbara Zielińska — studentka.

Odwiedziny gości radzieckich.

W dniu 5 października odwiedziła Główny Urząd Konserwatorski, pracujący w ramach Naczelnej Dyrekcji Muzeów i Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury i Sztuki, grupa architektów sowieckich: Szkwarikow, Baburow, Orechow i Osmołowski. Goście interesowali się pracami konserwtorskimi w Polsce, zwiedzili pracownie architektury i malarstwa, oprowadzani przez Konserwatora Generalnego prof. dra Jana Zachwatowicza.

Wizyta konserwatora szwajcarskiego Linusa Birchlera w Polsce.

W ostatnich dniach sierpnia i pierwszych dniach września bawił w Polsce przewodniczący szwajcarskiego grona konserwatorów zabytków sztuki P. Linus Birchler. P. Linus Birchler, któremu w czasie pobytu w Polsce i zwiedzaniu zabytków polskich oraz muzeów i pracowni konserwtorskich towarzyszyli polscy konserwatorzy, po powrocie do Szwajcarii opublikował w „Neue Züricher Zeitung" (październik 1948 r. str. 2) obszerny artykuł pt. „Opieka nad zabytkami w dzisiejszej Polsce". W artykule tym P. L. Birchler charakteryzuje ogólne tło pracy powojennej Polski, podkreślając tempo odbudowy kraju, a przede wszystkim jego stolicy — Warszawy.

Wydawnictwa Wydziału Rewindykacji i Odszkodowań.

Ukazały się w druku następujące prace z cyklu wydawnictw Wydziału Rewindykacji i Odszkodowań: prof. dra C. Berezowskiego „Ochrona prawnomiędzynarodowa zabytków i dzieł sztuki w czasie wojny" oraz praca zbiorowa pod redakcją prof. dra Władysława Tomkiewicza „Straty kulturalne w Warszawie" część I.

Biuro Rewindykacji i Odszkodowań opracowało i przekazało Ministerstwu Spraw Zagranicznych i Biuru Rewindykacji i Odszkodowań Wojennych R. P. żądania restytucyjne obiektów w zamian utraconych wskutek wojny dzieł sztuki.

BIURO WSPÓŁPRACY KULTURALNEJ Z ZAGRANICĄ

Związek Radziecki

W końcu sierpnia br. przybyła do Polski, na zaproszenie Zarządu Głównego Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, skrzypaczka radziecka Halina Barinowa, laureatka Wszechzwiązkowego Konkursu Wykonwców Muzycznych. H. Barinowa dała 14 koncertów w różnych miastach, m. in. w Warszawie, Gdyni, Szczecinie, Poznaniu, Łodzi, Katowicach, Wałbrzychu.

W tym samym okresie odbyły się, również staraniem Zarządu Głównego Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, występy zespołu tańca i pieśni Tamary Chanum w Warszawie, Wrocławiu, Gdyni, Wrzeszczu, Łodzi i Krakowie.

W początku listopada br. przybyła do Polski, w ramach Miesiąca Pogłębienia Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, grupa artystów radzieckich: E. Czikwaidze i A. Kuzniecow — soliści Państwowego Teatru Opery i Baletu w Moskwie, pianistka W. Pietrowska, śpiewacy: L. Mielnikowa i Szmielew, wiolonczelista D. Szafran z akompaniatorką N. Mussinian. Artyści radzieccy dali koncerty w Warszawie, Poznaniu, Katowicach, Krakowie i Łodzi.

W listopadzie dał szereg przedstawień w Warszawie i na prowincji Teatr Kukiełek Obrazcowa.

Dyrektor Państwowego Teatru Wojska Polskiego w Łodzi L. Schiller wziął udział, jako przedstawiciel Ministerstwa Kultury i Sztuki, w uroczystościach, które odbyły się w Moskwie w związku z 50-leciem Teatru MCHAT.

Czechosłowacja

Na zaproszenie czeskiego Ministra Informacji, Minister Kultury i Sztuki Ob. Stefan Dybowski odwiedził Pragę podczas Krajowego Zlotu Sokołów, jaki odbył się tam w lecie br.

Wiceminister Kultury i Sztuki Ob. Wł. Sokorski odbył również podróż do Czechosłowacji. Wizyta jego była związana z uroczystościami przyjaźni polsko-czeskiej.

W lecie br. bawił w Polsce, zaproszony przez Ministra Kultury i Sztuki, czeski chór dziecięcy Kühna. Uczestnicy chóru spędzili wakacje nad morzem w miejscowości Wisełka na wyspie Wolin. Chór dał koncerty przeznaczone dla świata pracy w Sopocie, Szczecinie i Gdańsku. Koncert w Gdańsku był transmitowany przez Polskie Radio. W drodze powrotnej do Czechosłowacji, chór Kühna odwiedził Wrocław i odbył wycieczkę na W.O.Z.

W ramach konwencji kulturalnej polsko-czeskiej, bawił w Polsce D. Tatarka, prozaik słowacki. Pobyt jego trwał 2 miesiące i pozwolił mu na zapoznanie się z życiem kulturalno-artystycznym w powojennej Polsce.

W ramach konwencji kulturalnej polsko-czeskiej przebywał w Czechosłowacji w ciągu miesiąca literat polski Ob. Matuszewski.

W końcu października br. przybył do Warszawy malarz czeski J. Paur. Otwarcie wystawy, obejmującej obrazy jego z cyklu „Warszawa 1946", odbyło się 4.XI. br. w Klubie Młodych Artystów i Naukowców.

Francja

W dniu 29 października br. przybyła do Warszawy delegacja francuska, składająca się z członków Tow. Przyjaźni Polsko-Francuskiej i Francuskiego Komitetu Organizacyjnego Roku Chopinowskiego w osobach A. Juge — wiceprezesa Tow. Przyjaźni Polsko-Francuskiej, Jean Noaro — sekretarza generalnego Tow. Przyjaźni Polsko-Francuskiej, Gabriela Dussurget i Gustawa Wolfa — ekspertów technicznych, Daniela Lesur — muzyka.

Goście odbyli szereg konferencji w sprawie koordynacji uroczystości, związanych z setną rocznicą zgonu Chopina. Delegacja zwiedziła Kraków, Żelazową Wolę i Nieborów. Pobyt jej trwał 14 dni.

W początkach listopada przybył do Warszawy pisarz francuski p. Govy. Pobyt jego w Polsce trwać będzie około miesiąca. P. Govy chce się zapoznać z życiem Polski współczesnej celem napisania książki na ten temat.

W okresie tym bawił również w Polsce w ramach wymiany kulturalnej polsko-francuskiej redaktor naczelny „Les Arts" p. Cogniat z małżonką. Goście zwiedzili Warszawę, Nieborów, Kraków. W Krakowie i Warszawie p. Cogniat wygłosił odczyty na temat estetyki inscenizacji.

Bułgaria

W jesieni br. bawił w Polsce dyrektor Filharmonii Sofijskiej Dymitrow, który przybył w ramach konwencji kulturalnej polsko-bułgarskiej. Dymitrow zwiedził szereg miast polskich i zapoznał się z życiem kulturalnym i artystycznym poszczególnych ośrodków. Z wizytą jego zbiegła się wizyta kompozytora bułgarskiego Pipkowa i śpiewaka Brambarowa, którzy dali koncert transmitowany przez Polskie Radio.

We wrześniu br. udali się do Bułgarii, w ramach konwencji kulturalnej polsko-bułgarskiej, L. Kruczkowski, M. Jastrun i S. Pollak. Pobyt ich trwał miesiąc.

Występy artystów zagranicznych w Polsce

2.XI. br. przybyli do Polski w ramach wymiany kulturalnej polsko-czechosłowackiej dyrygent W. Smetacek i pianistka Wiktoria Svihlikova. Artyści dadzą koncerty w Katowicach, Krakowie, Poznaniu i Sopocie. Poza tym p. Svihlikova wystąpi w recitalach własnych w Warszawie, Bydgoszczy i Wrocławiu.

Soliści Opery „Narodne Divadlo" tenor B. Blahut i bas E. Haken występowali jako soliści w Operze Poznańskiej oraz w Polskim Radio w Warszawie.

W końcu października br. pianista angielski Leonard Gassini i skrzypek palestyński Ivry Gitlis dali koncerty i recitale w Warszawie, Łodzi, Radomiu, Krakowie, Częstochowie, Katowicach, Kielcach i Bydgoszczy.

Artyści polscy zagranicą

W Międzynarodowym Konkursie Muzycznym im. Beli Bartoka, który odbył się w Budapeszcie, wzięli udział prof. Z. Drzewiecki i W. Maciszewski. Prof. Z. Drzewiecki wszedł w skład jury. Dał on poza tym w ramach Konkursu recital własny. W. Maciszewski uczestniczył w eliminacji pianistów.

Udali się do Czechosłowacji i Bułgarii dyrygent W. Kałka-Rowicki i pianista J. Ekier. Występy ich na terenie Czechosłowacji ujęte zostały w ramy wymiany radiowej, na terenie zaś Bułgarii — w ramy wymiany kulturalnej polsko-bułgarskiej.

W Kałka-Rowicki i J. Ekier dadzą w okresie od 15.XI. do początków grudnia br. — 7 koncertów i recitali.

PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE

POLSKIE WYDAWNICTWO MUZYCZNE

W dziale wydawnictw w okresie od czerwca do października br. wydano:

K. Sikorski — Harmonia cz. I. W. Rudziński — Muzyka dla wszystkich, „Kalendarz Muzyczny" 1948/49.

Ukazały się Nry 11 — 20 „Ruchu Muzycznego" oraz wznowiono wydawanie „Kwartalnika Muzycznego", wyszedł Nr 21/22 i 23.

Utwory symfoniczne: M. Karłowicz — „Smutna Opowieść" (głosy).

Utwory kameralne:

K. Regamey — Kwintet, R. Statkowski — IV Kwartet smyczk., W. Żeleński— Wariacje na kwartet smyczk. (partytury).

Utwory solowe:

M. Spisak — Suita na fortepian, B. Woytowicz — 12 Etiud na fortepian, 36 Tańców z Tabulatury organowej Jana z Lublina. (XVI w.), Hymn Narodowy w układzie K. Sikorskiego na fortepian, T. Kassern — 10 pieśni ludowych z Ziem.Zachodnich.

Z literatury chóralnej: G. G. Gorczycki — Missa paschalis, T. Chyła — „Młodości raduj się", J. Lasocki — „Nie wylataj ptasku", „Nie będzie cię głowisia bolała", J. Maklakiewicz — Kołysanka, T. Mayzner — Rok w piosence, S. Wiechowicz — „Mruczkowe bajki" (głosy, II wyd.), Hymn Narodowy w ukł. W. Raczkowskiego na 3 głosy równe, na 3 głosy mieszane, na 4 głosy mieszane i na 4 głosy męskie.

Wydawnictwa pedagogiczne:

Studium gam i pasażów na fortepian, G. Bacewicz — łatwe duety na 2 skrzypiec (II wyd.), „Mały" Dont w oprac. M. Szaleskiego.

II. W pracowni materiałów pisanych sporządzono materiały orkiestrowe:

G. Bacewicz — Uwertura (4-y komplet), Koncert na ork. smyczkową, F. Janiewicz — Divertimento (2-i k.), A. Malawski — Etiudy symfoniczne (II-i k.), F. Nowowiejski — IV Symfonia, R. Palester — II Symfonia (2-i k.), Serenada (4-y i 5-y k.), A. Panufnik — Kołysanka (4-y i 5-y k.), K. Sikorski — Allegro Symfoniczne, S. Skrowaczewski — Preludium symfoniczne i fuga, M. Spisak — Suita na ork. smyczk., Z. Turski — Symfonia Olimpijska (3 komplety), Zarębski - Maklakiewicz — Polonez i Krakowiak z Tańców polskich na ork., W. Rudziński — Suita polska na fortepian, J. Sokorski — Koncert fortepianowy.

Z muzyki kameralnej: G. Bacewicz — Trio na instr. dęte, R. Palester — Trio smyczkowe, A. Panufnik — Trio na fortepian, skrzypce i wiolonczelę, W. Żeleński — Kwartet smyczkowy.

III. Dla reklamy wydawnictw i propagandy muzyki polskiej odbył się w październiku XIV Koncert PWM, na którym wykonano: Pieśni I. Komorowskiego, E. Pankiewicza, K. Szymanowskiego (Rymy Dziecięce), W. Żeleńskiego — Wariacje na kwartet smyczkowy, A. Panufnika — Trio na fortepian, skrzypce i wiolonczelę oraz M. Mielczewskiego (XVII w.), Canzonę na 2 skrzypiec, fagot, wiolonczelę i fortepian. Wykonawcami byli: „Kwartet Krakowski“, Z. Adamska, I. Lewińska, J. Wysocka-Ochlewska, B. Orłow, S. Nadgryzowski, S. Tauros.

Wysłano szereg wydawnictw do Anglii (Ambasada), Bułgarii (Poselstwo, Komitet słowiański), Stanów Zj. (Ambasada), Szwajcarii (dla Teatru Miejskiego w Bernie „Straszny Dwór“ Moniuszki), na Kongres Intelektualistów we Wrocławiu, ponadto wręczono wydawnictwa dyrektorowi Radia Paryskiego, H. Barraud, oraz solistom z Anglii, Holandii, Z.S.S.R.

Na Międzynarodowy Festival Muzyki Współczesnej w Amsterdamie wysłano następujące materiały: A. Malawski — Etiudy symfoniczne, A. Panufnik — Kołysanka, A. Szałowski — Sonatina na obój i fortepian.

IV. W czerwcu obradowała Komisja Państwowej Muz. Rady Wydawniczej dla wydawnictw z zakresu teorii, historii i etnografii muzycznej, w październiku zaś Komisja dla wydawnictw z zakresu ruchu amatorskiego, które ustaliły konkretne zalecenia planu wydawniczego PWM dla swoich działów.

ZJEDNOCZONE ZAKŁADY PRZEMYSŁU MUZYCZNEGO

W ubiegłym okresie t. j. w III kwartale br. produkcja Zakładów wyniosła ca 15.000.000.—

W związku z Wystawą Ziem Odzyskanych we Wrocławiu fabryki fortepianów i pianin w Legnicy i Brzegu wykonały nowe modele fortepianów i pianin, fabryka mechanizmów fortepianowych w Lubinie Śl. wykonała model mechaniki fortepianowej i klawiatury, a dział lutniczy modele skrzypiec. Wszystkie te eksponaty zostały umieszczone w pawilonie muzycznym Wystawy i jak świadczą opinie fachowców instrumenty te stanowią poważne osiągnięcia Zakładów. Doświadczenia nad tym eksponatami ułatwią dalsze prace nad budową własnych ulepszonych modeli.

Dział budowy instrumentów lutniczych został przeniesiony do warsztatów Z.Z.P.M. we Wrocławiu celem uzyskania bezpośredniego kontaktu z kołami naukowymi i artystycznymi, co znacznie ułatwi pracę badawczą tego działu.

Rozszerzony został zbyt instrumentów muzycznych przez wprowadzenie sprzedaży ratalnej, uruchomienie w tym czasie nowych punktów zbytu w Bydgoszczy i Radomiu oraz przez nawiązanie kontaktu z instytucjami kulturalno-oświatowymi.

Dla dalszego udostępnienia nabywania instrumentów muzycznych szerokim masom społeczeństwa i kształcącej się młodzieży, podjęta została w większym

zakresie niż dotychczas renowacja pianin prostych konstrukcji w sposób możliwie najmniej kosztowny.

Zakłady Fonograficzne w Warszawie w tym okresie dokonały dalszych prac organizacyjnych w dziale produkcji, a mianowicie: zmontowały ostatecznie nową aparaturę dźwiękową do nagrań i przeszły na nowe nagrania. Jeśli się zważy, że dotychczasową produkcja Zakładów Fonograficznych była oparta na tłoczeniu płyt z zapasów dawnych matryc, to należy uznać, że Zakłady Fonograficzne osiągnęły zasadniczy etap swej pracy — produkcję płyt własnych nowych nagrań. Osiągnięta została tym samym możliwość realizowania odpowiedniego do obecnych potrzeb repertuaru muzycznego, dla ustalania którego powołana została przez Ministerstwo Kultury i Sztuki specjalna Rada Muzyczna. Rada Muzyczna powołana jest również do oceny wartości artystycznej płyt gramofonowych.

Nowe nagrania już są w pełni dokonywane.

Celem uruchomienia wytwórni instrumentów dętych i lutniczych oraz uzyskania koniecznych i odpowiednich pomieszczeń na składowanie instrumentów klawiszowych, nabyta została nieruchomość przy ul. Długiej Nr 5 w Warszawie. W nieruchomości tej znajdzie również siedzibę Dyrekcja Naczelna Z.Z.P.M.

FILM POLSKI

Produkcja filmów polskich.

W chwili obecnej szereg filmów znajduje się na różnych etapach opracowania, m. in. „Drukarnia na Grzybowskiej", film o losach konspiracyjnej drukarni, wydającej podczas okupacji niemieckiej tajne publikacje.

„Robinson Warszawski" — film o paleniu i niszczeniu miasta przez Niemców po powstaniu w 1944 r. Bohaterami filmu są ludzie, którzy ukrywali się w ruinach Warszawy.

„Powrót" — film psychologiczny o losach kobiety wracającej z obozu i poszukującej zagubionego dziecka.

„Film Polski" ogłosił konkurs na szkic scenariusza filmu długometrażowego o Chopinie, który będzie prawdopodobnie realizowany w 1949 r.

Ogółem obecna produkcja wynosi 6—8 filmów długometrażowych rocznie. W miarę rozbudowy przedsiębiorstwa, ilość produkowanych filmów będzie wzrastała.

Produkcja filmów dokumentarnych i aktualności.

Film dokumentarny jest w Polsce bardzo poważną pozycją w powojennych osiągnięciach filmowych.

Produkcją filmów dokumentarnych zajmuje się Polska Kronika Filmowa z siedzibą w Łodzi, ul. Narutowicza 69. Produkcja ta obejmuje tygodnik Polskiej Kroniki Filmowej, specjalne wydanie miesięczne wiadomości o Polsce, oraz ukazujący się co miesiąc przegląd sportowy. Ponadto P.K.F. produkuje filmy dokumentarne.

Polskie filmy dokumentarne były wyświetlane z dużym powodzeniem na licznych festivalach międzynarodowych, m. in. w Mariańskich Łaźniach, Brukseli, Cannes, Edynburgu i Locarno.

Film „Wieliczka" zdobył w Cannes nagrodę w 1946 r. jako najlepszy film oświatowy, a „Powódź" na festivalu w Cannes w 1947 r. została nagrodzona jako najlepszy film dokumentarny.

Wyprodukowano ponadto w Polsce wiele innych ciekawych filmów dokumentarnych jak:

„Suita Warszawska", która pokazuje zniszczenie i odbudowę stolicy. Jest to poemat zbudowany na wzór utworu muzycznego bez komentarza słownego. Oryginalną ilustrację muzyczną skomponował do tego filmu jeden z najwybitniejszych polskich muzyków Witold Lutosławski.

„Kopalnia". Film „Kopalnia" jest nieco zbliżony do „Suity Warszawskiej" w stylu; jest on pochwałą bohaterstwa polskich górników.

„Osada nad Nysą". Film obrazujący życie osiedleńcze na ziemiach odzyskanych, ich pracę nad odbudową zniszczonych gospodarstw, oraz radość z otrzymania aktów nadania ziemi na własność.

„Święto kwitnącej jabłoni" jest regionalnym obrazem uroczyście obchodzonego na Podhalu święta wiosny. W święcie biorą udział mieszkańcy okolicznych wsi i robotnicy z pobliskiego Krakowa.

„Połowy dalekomorskie" — film o pierwszej wyprawie polskiego trawlera na dalekomorski połów.

„Młodzież na uniwersytetach". Film z życia młodzieży akademickiej podczas pierwszego roku akademickiego po wojnie.

„Ziemia Lubuska". Film krajoznawczy nagrany w wersji polskiej i francuskiej.

„Czarne złoto". Film o polskich górnikach i ich pracy przy wydobywaniu węgla. Wersja polska i francuska.

„Łopuszna — Ziemia Nieznana". Film krajoznawczy nagrany w wersji polskiej i francuskiej.

Pierwszą próbą w zakresie filmów kukiełkowych jest film „Paweł i Gaweł" nagrany w wersji polskiej i francuskiej.

Duży postęp na odcinku filmu kukiełkowego obserwujemy w innym filmie tego typu p. t. „Smok wawelski", opracowanym również w wersji polskiej i francuskiej (w przygotowaniu angielskim). Obecnie prowadzi się w Polsce dalsze prace w zakresie filmu kukiełkowego.

W dziedzinie filmów dokumentarnych „Film Polski" nawiązał kontakty międzynarodowe. Reżyser francuski Lotar nakręcił u nas film średniometrażowy p. t. „Ziemia odnaleziona", o górnikach polskich powracających z Francji i osiedlających się na Ziemiach Odzyskanych.

Reżyser Joris Ivens realizował u nas rozgrywający się w Polsce finałowy epizod swojego filmu p. t. „Cztery demokracje". Tłem dla akcji tego epizodu była jedna z największych hut w Europie „Bobrek" na Śląsku.

Ogółem wyprodukowano w latach 1945—48, poza Kroniką i aktualnymi filmami sprawozdawczymi, około 100 filmów dokumentarnych. Wiele tematów jest obecnie w opracowaniu. Dotyczą one różnych dziedzin życia, poruszają zagadnienia społeczne, kultury i sztuki, młodzieży, ziem odzyskanych, wsi polskiej, sportu, przemysłu, pracy i t. p.

Należy zaznaczyć, iż na odcinku filmu dokumentarnego pracują w Polsce młodzi operatorzy i młodzi reżyserzy.

Filmowy przemysł pomocniczy.

Fabrykacja sprzętu kinotechnicznego prowadzona jest w Łodzi w fabryce posiadającej dwa oddziały i zatrudniającej 400 robotników i pracowników umysłowych.

Od 1946 roku Film Polski wyrabia aparaty projekcyjne szerokotaśmowe, od 1949 roku rozpocznie się seryjną produkcję aparatów wąskotaśmowych. Ponadto fabryka kinotechniczna produkuje seryjnie reflektory oraz drobniejszy sprzęt pomocniczy laboratoryjny, atelierowy i operatorski.

Przemysł fotochemiczny obejmuje fabryki materiałów fotograficznych: błon, papierów, płyt i chemikalii. W tej chwili czynna jest fabryka „Alfa" w Bydgoszczy, w roku bieżącym zostanie uruchomiona duża fabryka w Warszawie, zniszczona podczas działań wojennych.

„Film Polski" prowadzi próby laboratoryjne fabrykacji taśmy filmowej zarówno pozytywu jak i negatywu.

Film szkolny.

Dotychczas pokazy filmów szkolnych związanych z programem nauczania objęły 4.600 szkół różnego typu, w dużej mierze powszechnych, przy czym filmy są wyświetlane w każdej szkole dwa razy w miesiącu.

„Wieliczka". — Film o kopalni soli.

„Jeziora Mazurskie". — Film krajoznawczy.

„Biskupin". — Film archeologiczny o przedhistorycznym słowiańskim osiedlu.

„Wrotki mcholubne". — Film biologiczny (mikroskopowy).

„Ptasia Wyspa". — Film zoologiczny.

„Kraków w epoce romańskiej". — Film historyczny.

Instytut prowadzi prace badawcze z dziedziny psychologii, socjologii i fototechniki (film kolorowy).

Prasa.

Dział Wydawniczy „Filmu Polskiego" wydaje 3 czasopisma filmowe:

Czasopismo „Film" jest ilustrowanym dwutygodnikiem, który podaje recenzje filmowe, popularyzuje filmy, oraz podaje wiadomości dotyczące zarówno filmów zagranicznych, jak i własnej produkcji. Pismo to cieszy się dużym powodzeniem, nakład jego stale wzrasta (wynosi ca 120 tysięcy).

„Gazeta Filmowa" jest dwutygodnikiem o poważniejszym niż „Film" charakterze, jakkolwiek jest ona również pismem popularyzującym zagadnienia filmowe z dziedziny sztuki, przemysłu i zagadnień gospodarczych.

„Kinotechnik" jest miesięcznikiem poświęconym zagadnieniom technicznym, służy on zarówno do szkolenia kadr, jak i do zainteresowania zagadnieniami flmowymi studentów Politechniki i szkół technicznych.

NACZELNA DYREKCJA WIDOWISK ROZRYWKOWYCH

W trosce o podniesienie poziomu estetycznego imprez rozrywkowych, N.D.W.R. nawiązała za pośrednictwem Z.Z.A.P. kontakt z artystami plastykami, powierzając im wykonanie następujących prac:

1. Ocenienie możliwości wpływania artystów plastyków na kształtowanie się poziomu estetycznego imprez.
2. Opracowanie projektów nowej szaty zewnętrznej imprez lunaparkowych.
3. Przeprowadzenie studiów nad możliwościami unowocześnienia oprawy plastycznej widowisk cyrkowych.
4. Opracowanie projektów materiału reklamowego na sezon 1949 r.

Ponadto postanowiono powołać do życia na podstawie uchwały Rady Nadzorczej N.D.W.R. komisję programowo-artystyczną, której zadaniem będzie wypracowanie nowych form widowiska rozrywkowego oraz zaprojektowanie stałego „Wesołego Miasteczka" w Warszawie, mającego być w przyszłości miejscem wypoczynku i rozrywki dla szerokich rzesz mieszkańców Stolicy.

Zamierzony jest również wyjazd kilkuosobowej delegacji zagranicę dla zapoznania się z najnowszymi osiągnięciami w dziedzinie widowisk rozrywkowych w innych krajach i zaangażowania szeregu zagranicznych artystów cyrkowych do naszych cyrków na przyszły sezon.

We wrześniu br. cyrki N.D.W.R. odwiedziły miasta: Warszawę, Poznań, Gorzów, Wrocław, Chorzów. Bytom, Zabrze, Gliwice, Gdańsk i Gdynię.

„Wesołe Miasteczko" na terenie Wystawy Ziem Odzyskanych we Wrocławiu cieszyło się dużym powodzeniem u zwiedzających Wystawę. Dzienna frekwencja w „Wesołym Miasteczku" wynosiła 5.000 — 10.000 osób. We wrześniu w związku z tym Naczelna Dyrekcja Widowisk Rozrywkowych powiększyła ilość imprez. Między innymi, już po uruchomieniu całości „Wesołego Miasteczka", zbudowano na jego terenie teatrzyk letni pod namiotem, dający programy cyrkowo-rewiowe.

WAŻNIEJSZE NABYTKI BIBLIOTEKI

W czerwcu br. Biblioteka Ministerstwa Kultury i Sztuki przejęła I-ą część księgozbioru ośrodka naukowo-badawczego Centralnego Instytutu Kultury w Szklarskiej Porębie oraz bibliotekę Departamentu Literatury.

Dzieła treści ogólnej — kultura.

1. BIOGRAPHIE universelle, ancienne et moderne. Paris 1811—1862. T. 1-85. II 4599.
2. BYSTROŃ J. S. Dzieje obyczajów w dawnej Polsce wiek XVI—XVIII. Warszawa (1932). T. 1, 2. s. 469 + 575. III 1023.
3. CHOWANIEC C. Katalog rękopisów Biblioteki Polskiej w Paryżu. Kra-Kraków 1939. s. 195. III 975.
4. HARTLEB K. Kultura Polski — od zarania dziejów po dni ostatnie. New York (1944). s. 349. II 4614.
5. JANOWSKI A. Warszawa, Poznań (ok. 1935) s. 189. II 4533.
6. JELENIA GÓRA, szkic historyczny; z archiwów miejskiego i kościelnego w Jeleniej Górze. Jelenia Góra (ok. 1948). s. 31, tabl. 1. II 4465.
7. KILARSKI J. Gdańsk. Poznań (ok. 1935). s. 252. II 4534.
8. KILARSKI J. Gdańsk, miasto nasze. Przewodnik po Gdańsku starym i nowym. Kraków 1947. s. 319. I 1849.
9. KOCOWSKI Br. Zarys dziejów drukarstwa na Dolnym Śląsku. Wrocław, 1948. s. 87. II 4481
10. KOSIDOWSKI Z. Z okresu złotego kultury Poznania. Poznań 1938. s. 261. II 4430.
11. KRAKÓW. Jego kultura i sztuka. Kraków 1904, s. 308, tabl. 19. III 988.
12. KSIĄŻKA. Miesięcznik poświęcony krytyce i bibliografii polskiej. Warszawa 1902, 1905, 1907, 1909, 1911, 1912, 1913. II 4544
13. KUCZERA Al. Samborszczyzna. Sambor 1935-37. s. 492, tabl. 16 + s. 484, tabl. 18. II 4619.
14. LICHTAROWICZ Wł. Fundusz kultury w Łotwie. Warszawa 1929. s. 43. II 4598.
15. LORET M. Życie polskie w Rzymie w w. XVIII. (Roma), (po 1928). s. 384, tabl. 32. II4476.
16. ŁOZIŃSKI W. Prawem i lewem. Obyczaje na Czerwonej Rusi w I-ej poł. XVII w. Lwów 1931. T. 1,2. s. 426 + 507. II 4354.
17. MAJKOWSKI H. Grodzisk Wielkopolski — przeszłość, zabytki, ludzie. Poznań 1938. s. 205, tabl. 33. III 1020.

18. MORAWSKI K. Czasy zygmuntowskie na tle prądów Odrodzenia. Warszawa 1922, s. 162, tabl. 7. II 4428
19. MORAWSKI Z. Z Rawenny. Kraków 1921. s. 97, tabl. 3. II 4446.
20. PATKOWSKI Al. Sandomierskie, Góry Świętokrzyskie. Poznań (rok 1935). s. 238. II 4536.
21. PETER J. Szkice z przeszłości miasta kresowego. (Tomaszów Lubelski). Zamość 1947. s. 427. III 1022.
22. REMER J. Wilno. Poznań (ok. 1935). s. 210. II 4532.
23. ROCZNIKI Towarzystwa Naukowego w Toruniu. Toruń 1899, 1911, 1925, 1927, 1929, 1930. II 4565.
24. ROCZNIKI Towarzystwa Przyjaciół Nauk na Śląsku. Katowice 1928-38. II 4453.
25. SMOLEŃSKI J. Wielkopolska. Poznań (ok. 1935). s. 156. II 4535.
26. SZCZEPAŃSKI Wł. Egea i Hatti (najstarsze cywilizacje Wschodu klasycznego). Warszawa 1923. s. 174, tabl. 1 + s. 112, tabl. 3. II 4442.
27. SZCZEPAŃSKI Wł. Jeruzalem i Jerycho w świetle dziejów i wykopalisk. Cztery odczyty. Kraków 1917. s. 174. II 4443.
28. SZCZEPAŃSKI J. Kultura klasyczna w zarysie. Lwów 1931. s. 465 + tabl. 108. II 4444.
29. WASYLEWSKI St. Lwów. Poznań (ok. 1935). s. 172. II 4537.
30. WIEDZA o Polsce. Warszawa (ok. 1933). + 1-5. III 986.

Nauka o literaturze.

31. BERGER J. Przekłady Kasprowicza. Cz. 1: poezja niemiecka. Poznań 1948. s. 246. III 1053.
32. BETHE E. Die griechische Dichtung. Wildpark - Potsdam (1924). s. 382, tabl. 14. III 987.
33. BOROWY W. O poezji polskiej w w. XVIII. Kraków 1948. s. 398. III 959.
34. BRÜCKNER Al. Dzieje języka polskiego. Lwów (1913). s. 190, tabl 2. II 4566.
35. BRÜCKNER Al. Słownik etymologiczny języka polskiego. Kraków. (ok. 1930). s. 805. II 4604.
36. BRÜCKNER Al., Lehr-Spławiński T. Zarys. dziejów literatur i języków literackich słowiańskich. Lwów 1929. s. 206. II 4594.
37. (CANONICO T.) Andrzej Towiański. Tłumaczenie z włoskiego) Turyn 1897. s. 363. III 1098.
38. CHIMERA. Warszawa 1901-7 (całość). II 4545.
39. DŁUSKA M. Studia z historii i teorii wersyfikacji polskiej. Kraków 1948. s. 367. II 4563.
40. DROGOSZEWSKI A. Eliza Orzeszkowa 1841—1910. Warszawa 1933. s. 124. II 4585.
41. FELDMAN W. O twórczości Stan. Wyspiańskiego i Stef. Żeromskiego. Kraków 1905. s. 168. I 1853.
42. GÓRSKI K. Literatura a prądy umysłowe; studia i artykuły literackie. Warszawa 1938, s. 314. I 1882.
43. Kilka aktów i dokumentów odnoszących się do działalności Andrzeja Towiańskiego. Rzym 1898—99, s. 191 + 103. III 1099.

44. KORBUT G. Literatura polska od początków do wojny światowej. Warszawa 1929—31. T. 1—4. II 4561.

45. LORENTOWICZ J. Spojrzenie wstecz. Warszawa 1935, s. 351. II 4480.

46. PION. Tygodnik literacko-społeczny pod red. Tad. Święcickiego i Leona Pomirowskiego. Warszawa 1933—39. III 1049.

47. POMIROWSKI L. Nowa literatura w nowej Polsce. Warszawa (1933), s. 346. II 4512.

48. PORĘBOWICZ E. Dante. Lwów [ok. 1906]. s. 170. II 4445.

49. PRACE ofiarowane Kaz. Wóycickiemu. Wilno 1937, s. 491. II 4569.

50. PRZYBYSZEWSKI St. Ekspresjonizm, Słowacki i Genezis z Ducha. Poznań 1918, s. 147. I 1887.

51. ROCZNIK Polskiej Akademii Literatury 1933—1936. Warszawa 1937, s. 300. II 4606.

52. SIEDLECKI F. Studia z metryki polskiej. Wilno 1937. s. 224 + 224. II 4560.

53. SUCHODOLSKI B. Idee społeczne doby Stanisławowskiej. Warszawa 1948, s. 224. II 4521.

54. TARNOWSKI J. Badania historyczne jaki wpływ mieć mogły mniemania i literatura ludów wschodnich na ludy zachodnie szczególniey we względzie poezyi. Warszawa 1819, s. 205. I 1872.

55. TARNAWSKI Wł. Szekspir. Lwów 1939, s. 301. II 4514

56. TUWIM J. Polski słownik pijacki i antologia bachiczna. Warszawa 1935, s. 303. II 4580.

57. WOJCIECHOWSKI K. Bolesław Prus. Lwów 1939, s. 160. II 4586.

58. WOJCIECHOWSKI K. Kajetan Koźmian, życie i dzieła. Lwów 1897, s. 232. II 4356.

59. WÓYCICKI K. Rytm w liczbach z 28 tablicami. Wilno 1938, s. 79, tabl. 28. II 4509.

60. WYKA Kaz. Cyprian Norwid — poeta i sztukmistrz. Kraków 1948, s. 166. II 4564.

61. ZIOMEK M. J. Czytelnictwo powieści w Polsce w świetle cyfr. Kraków 1933, s. 47. II 4522.

62. ZIOMEK M. J. Studia metodologiczne nad statystyką literackiej konsumcji. Kraków 1936, s. 116. II 4548.

63. [ŻELEŃSKI T.] BOY. Nowe studia z literatury francuskiej. Pascal. Molier, Chateaubriand, Stendhal, Balzac, Musset, Murger. Kraków 1922, s. 292. I 1852.

Plastyka.

64. ART and education by John Dewey [i in.] (Rahway N. Y. cop. 1929), s. 349. II 4611.

65. BARABASZ S. Sztuka ludowa na Podhalu. Lwów 1928—30. Cz. 1—4. III 997.

66. BATOWSKI Z. Norblin. Lwów (1911), s. 219, tabl. 22. III 993.

67. BEREZOWSKI C. Ochrona prawno-międzynarodowa zabytków i dzieł sztuki w czasie wojny. Warszawa 1948, s. 137. II 4605.

68. BŁAWATSKIJ V. D. Iskustwo sewernego Priczernomorija anticznoj epochi. Moskwa 1947, s. 118. II 4519.

69. BROSIG A. Materiały do historji sztuki wielkopolskiej. Poznań 1934, s. 347, tabl. 8. III 1012.

70. BRÜNING A. Die Schmiedekunst seit dem Ende der Renaissance. Leipzig [ok. 1900], s. 146, tabl. 1. III 1062.

71. BUSCHOR E. Vom Sinn der griechischen Standbilder. Berlin 1942, s. 55, tabl. 32. III 1009.

72. „CHROSTOWSKI S. O." Stan. Ostoja - Chrostowski. Katalog wydany z okazji wystawy pośmiertnej zorganizowanej przez Muzeum Narodowe w Warszawie. Warszawa 1948, s. 166, tabl. 46. II 4510.

73. DONATELLO. Des Meisters Werke. Stuttgart 1907, s. 219. III 1094.

74. „DÜRER" [A.]. Dürer. Des Meisters Gemälde, Kupferstiche und Holzschnitte. Stuttgart 1904, s. 396. III 1093.

75. DZIEWANOWSKI Wł. Zarys dziejów uzbrojenia w Polsce. Warszawa 1935, s. 224. III 1102.

76. FAURE E. Eugène Carrière peintre et lithographe. Paris 1908, s. 168, tabl. 36. III 1075.

77. FUCHS E., Heiland P. Die deutsche Fayence Kultur. München (wstęp 1925), s. 173, tabl. 104. III 1057.

78. GARNER F. H. English delftware. London (1948), s. 4, tabl. 100. III 1007.

79. GLÜCK G. Die Kunst der Renaissance in Deutschland, den Niederlanden, Frankreich etc. Berlin (cop. 1928), s. 658, tabl. 49. III 1068.

80. GŁADYSZ M. Zdobnictwo metalowe na Śląsku. Kraków 1938, s. 312, tabl. 56. III 1039.

81. GOMEZ-MORENO M. Las agnilas del renacimiente espanol. B. Ordónez, D. Silóce, P. Machuca, A. Berruguete. Madrid 1941, s. 271, tabl. 349. III 1106.

82. GOWER R. S. Thomas Gainsborough. London 1903, s. 133, tabl. 102. II 4529.

83. GRAESSE J. G. Th., Jaennicke E. Führer für Sammler von Porzellan und Fayence, Steinzug, Steingut usw. Berlin 1922, s. 7, 405. II 4607.

84. GUYER H., Kettiger E. Moebel und Wohnraum. Erlenbach-Zurich (1947), s. 168. III 1043.

85. HINTZE E. Gleiwitzer Eeisenkunstguss. Breslau 1928, s. 150, tabl. 100. III 1003.

86. HOMOLACS K. Podręcznik do ćwiczeń zdobniczych. Wyd. 2 uzup. Kraków 1930, s. 324. II 4347.

87. HONEY W. B. Old english porcelain. A handbook for collectors. London (1928), s. 292, tabl. 112. II 4530.

88. HORST C. Die Architektur der deutschen Renaissance. Berlin (cop. 1928), s. 326, tabl. 16. III 1069.

89. KARCZEWSKI A. Problemy i zagadnienia opieki nad zabytkami w Polsce. Kraków 1947, s. 326 + 176. III 1038.

90. KOCH G. Kunstwerke und Bücher am Markte. Esslingen a. N. 1915, s. 522, tabl. 34. III 1079.

91. KOŁACZKOWSKI J. Wiadomości tyczące się przemysłu i sztuki w dawnej Polsce. Kraków 1888, s. 744. II 4435.
92. KOPCZYŃSKI St. Przemysł ludowy na tle stosunków gospodarczych powiatu włodawskiego. (Warszawa 1930), s. 287, map 1. II 4576.
93. KRAUSHAR Al. Warszawa za Sejmu Czteroletniego w obrazach Zygm. Vogla. Poznań [ok. 1920], s. 67, tabl. 71. III 1021.
94. KREMER J. Listy z Krakowa. S. 348 + 412 + 560. II 4541.
95. KRUSZYŃSKI T. Ornat i dalmatyki z Żywca i ich holandzkie pochodzenie. Kraków 1927, s. 159. II 4368.
96. KWERFEL'DT E. K. Keramika bliżnego wostoka, rukowodstwo w raspoznaniju i opredeleniju keramiczeskich izdelij. Leningrad 1947, s. 143, tabl. 33. II 4517.
97. KWAŚNIEWSKI E. J. Foto-leksykon. Wyd. 1. (Poznań) 1947, s. 484. I 1858.
98. LANE A. French fayence. London (1948), s. 49, tabl. 100. III 1040.
99. LENORMANT Fr. Monnaies et médailles. Paris [ok. 1900], s. 128. II 4531.
100. LEPSZY L. Przemysł złotniczy w Polsce. Kraków 1933, s. 358. II 4617.
101. LOPEZ SERRANO M. Bibliografia de arte espanol y americano 1936—40. Madrid 1942, s. 243. III 1109.
102. „MANTEGNA A." Andrea Mantegna, des Meisters Gemälde und Kupferstiche. Stuttgart 1910, s. 189. III 1095.
103. MAUCLAIR C. Edgar Degas. London [ok. 1945], s. 48. III 108.
104. „MEMLING" [H.]. Memling. Des Meisters Gemälde. Stuttgart 1909, s. 188. III 1097.
105. MOSZYŃSKI K. Kultura ludowa Słowian. Kraków 1929—39, s. 710 + 1642. II 4358.
106. MUENSTERBERGER W. Vincent van Gogh; drawings pastels, studies. London 1947, s. 23, tabl. 104. III 1041.
107. MYCIELSKI J., Wasylewski S. Portrety polskie Elżb. Vigée - Lebrun 1755—1842. Lwów 1927, s. 148, tabl. 24. III 969.
108. NIEMOJEWSKI L. Łazienki Królewskie oraz znajdujące się w nich dzieła sztuki. Warszawa 1922, s. 103, tabl. 32. I 1840.
109. NIEMOJEWSKI L. Siedem cudów świata. Wyd. 2. Warszawa 1948, s. 232. II 4348.
110. OSBORN M. Geschichte der Kunst. Berlin (1929), s. 499, tabl. 10. II 4542.
111. PASZKOWSKA-JEŻOWA K. Geografia ruin w Polsce. Poznań 1927, s. 154, map 1. II 4440.
112. „PERUGINO" [P.]. Perugino. Des Meisters Gemälde. Stuttgart 1914, s. 272. III 1096.
113. PILON E. Watteau et son école. Bruxelles 1912, s. 226, tabl. 50. III 996.
114. PINDER W. Die deutsche Plastik des XIV Jahrb. München (cop. 1925), s. 85, tabl. 104. III 1067.
115. PRACE Sekcji Historyi Sztuki i Kultury Tow. Nauk. we Lwowie. Lwów 1924. T. 1. Zesz. 1 i 3. T. 2. Zesz. 1, 3, 4. III 973.
116. PRZYREMBEL Z. Farfurnie polskie dawne i dzisiejsze. Lwów 1936, s. 107, tabl. 9. III 1027.
117. REDGRAVE R., Redgrave S. A century of british painters. London 1947, s. 612. I 1863.

118. Romanische Baukunst in Frankreich. Stuttgart 1910. III 1070.
119. ROSIŃSKI Z. Spis miedziorytów polskich. [Poznań] 1918. s. 163, tabl. 106. II 4451.
120. Rysunki i grafika Norwida. [Kraków 1947], tabl. 27. II 4350.
121. RYTEL M. Badania nad zapamiętywaniem barw. Poznań 1934, s. 28. II 4452.
122. SADOWSKI N. Ordery i oznaki zaszczytne w Polsce. Warszawa 1904, s. 92. III 994.
123. SCHMIDT R. 100 Jahre österreichische Glaskunst, 1823, Lobmeyer 1923. Wien (cop. 1925), s. 115, tabl. 37. II 1074.
124. SERULLAZ M. Evolution de la peinture espagnole des origines à nos jours; aves 63 gravures commentées Paris (1947, s. 365). II 4527.
125. SINGER H. W. Rembrandt, des Meisters Radierungen in 402 Abbildungen. Stuttgart 1906, s. 285. III 1077.
126. SIZERANNE R. Malarstwo współczesne Anglii. Kraków 1901, s. 244, tabl. 10. II 4369.
127. SKÓREWICZ K. Zamek Królewski w Warszawie. Kraków 1924, s. 40, tabl. 19. III 989.
128. SOBESKI M. Przędziwo Arachny; z pogranicza sztuki i filozofii. Kraków (1909), s. 176. I 1843.
129. SPAMER A. Die deutsche Volkskunde. Leipzig (1934—35). T. 1, 2. s. 631+506. III 1078.
130. STASIAK L. Prawda o Piotrze Vischerze. Kraków 1910, s.297. I 1841.
131. STASIAK L. Rewindykacye własności naszej. Kraków 1911, s. 388, tabl. 32. I 1842.
132. STELMACHOWSKA B. Sztuka ludowa na Kaszubach. Poznań 1937, s.83, tabl. 37. III 962.
133. (STRONCZYŃSKI K.). Dawne monety polskie dynastyi Piastów i Jagiellonów. Piotrków 1883—5, s. 247+224+244. Atl. tabl. 36. III 1018.
134. SZYDŁOWSKI T. Dzwony starodawne z przed r. 1600 na obszarze b. Galicji. Kraków 1922, s. 95. III 1016.
135. ŚWIEYKOWSKI E. Miniatury Muzeum Narodowego. Kraków 1902, s. 96, tabl. 12. I, 1893.
136. „THOMA" [H.]. Thoma. Des Meisters Gemälde. Stuttgart 1909, s. 550. III 1110.
137. TOKARSKIJ N. M. Architektura drewnej Armenii. Erewan 1946, s. 381, tabl. 96. II 4518.
138. „TRUBNER [W.]. Trübner. Des Meisters Gemälde. Stuttgart 1917, s. 392. III 1092.
139. WARE D., BEATTY B. A short dictionary of architecture. London 1946, s. 109. I 1860.
140. WAUTERS A. J. La peinture flamande. Paris (dedyk. 1883), s. 408. II 4581.
141. WIESE E. Schlesische Plastik vom Beginn des XIV bis zur Mitte des XV Jahrh. Leipzig 1923, s. 107, tabl. 66. III 1071.
142. WILEŃSKI R. H. English painting. London (1945), s. 303, tabl. 206. II 4616.

143. WITH K. Die Japanische Plastik. Berlin 1923, s. 96. III 1011.
144. WITKIEWICZ S. I. Szkice estetyczne. Kraków 1922, s. 166. I 1808.

Teatrologia.

145. ANTHONY G. Studies of the Sadlers Wells Ballett Co. London 1947, s. 10 nlb, tabl. 64. III 1085.
146. ARNOLD P. Frontières du théatre. [Paris]. (1946, s. 281. I 1877
147. Ballets polonais. (Paris) [1937], s. 45. III 1000.
148. BORISOGLEBSKIJ M. Proszłoje baletnogo otdelenija. Pet. Teatr. uczilisz cza. Leningrad 1938, s. 379, tabl. 12. III 1072.
149. BRUHN W., TILKE M. Das Kostümwerk. Berlin (1941). s. 116. tabl. 200 III 1030.
150. CZAJKOWSKIJ i teatr. Moskwa 1940, s. 354. II 4597.
151. DROZD J. Wiązanka tańców śląskich. Wisła 1947, s. 24. III 1050.
152. DUBECH L. La crise du théatre. Paris 1928, s. 214. I 1846.
153. „FRENKIEL M.“ Mieczysław Frenkiel 1878—1928. Warszawa 1928, s. 61, tabl. 1. I 1855.
154. GABRIEL J. Ballett School. (London 1947), s. 127. III 1086
155. GILJAROWSKAJA N. Russkij istoriczeskij kostjum dlja sceny. Moskwa 1945, s. 138. III 1025.
156. GRANVILLE - BARKER H. The exemplary theater. London 1922, s. 287. II 4596.
157. HAGEMANN C. Aktor i sztuka aktorska. Warszawa 1924, s. 215. I 1883.
158. IGNATOR I. Teatr i zriteli Cz. 1. Moskwa 1916, s. 340. II 4589.
159. KORYZNA W. Pamiętnik sceny narodowej w Wielkopolsce. Poznań 1886, s. 172. II 4618.
160. KRELL M. Das deutsche Theater der Gegenwart. München 1923, s. 256, tabl. 25. II 4513.
161. (KROGULSKI W.). Gwiazdy. Wiktoryna Bakałłowiczowa — Jan Królikowski — Alojzy Żółkowski [syn]. Warszawa 1918, s. 182. II 4520.
162. LEVINSON A. Mastera baleta. S.-Petersburg 1914, s. 132, tabl. 23. III 1028.
163. MANVELL R. Film. (London 1944), s. 191, tabl. 64. I 1895.
164. MIOMANDRE F. de. Danse. (Paris) 1935, s. 64. III 1060.
165. MIRSKI J. Dusza teatru. Warszawa 1939, s. 109. II 4583.
166. PIRCHAN E. Bühnenbrevier. Wien (1938). s. 276, tabl. 72. II 4588.
167. PUŁASKI FR. I Międzynar. Wystawa Strojów w Petersburgu. Katalog polskiego oddziału. [Warszawa] 1902, s. 135, tabl. 3. III 1024.
168. RAPACKI W. Sto lat sceny polskiej. Warszawa [ok. 1920], s. 208, tabl. 7. II 4502.
169. RHEINHARDT E. A. Eleonora Duse. Warszawa 1935, s. 255. II 4608.
170. SADOUL G. Histoire générale du cinéma. I. Paris (1946), s. 362. II 4508.
171. SCHROEDER A. Awantury teatralne. Lwów 1927, s. 183. I 1888.
172. SIEDLECKI F. Helena Modrzejewska. Warszawa [ok. 1927], s. 168, tabl. 40. II 4505.
173. SKIBIŃSKI K. Pamiętniki aktora [1786—1858]. Warszawa 1912, s. 333, tabl. 1. **I 1834**.

174. Sowetskij teatr k 30-letiju sowetskogo gosudarstwa. Moskwa 1947, s. 638. II 4516.
175. STARK E. Car russkago smiecha — K. A. Varłamow. Pietrograd 1916, s. 117. III 1051.
176. ŚLIWINA W. J. Dzieje teatru w Lublinie. Lublin 1948, s. 66. II 4498.
177. Taniec. Monografia zbiorowa pod red. M. Glińskiego. [Warszawa] (1930), s. 146+95. III 1008.
178. WOLKENSTEJN A., Sokolow A., Bójcow N. V. pomoszcz teatralnomu oswetitelju. Leningrad 1941, s. 335. I 1886.
179. WSEWOŁODSKIJ — GERNGROSS V. Chrestomatija po istorii russkogo teatra. Moskwa 1936, s. 419. II 4462.
180. WSEWOŁODSKIJ — Gerngross) V. Istorija russkogo teatra. Leningrad 1929, s. 576, tabl. 44+s. 508, tabl. 61. II 4507.
181. VYDRA B. Teatr czeski od czasów czeskiego odrodzenia. Warszawa 1926, s. 64. I 1854.
182. WASILEWSKI Z. Poeci i teatr. Warszawa (1929), s. 236. I 1881.
183. ZINKEISEN D. Designing for the stage. London (1945). s. 79. III 1059.

T R E Ś Ć

Biuletynu Informacyjnego Ministerstwa Kultury i Sztuki

Lipiec — sierpień — wrzesień — październik 1948

str.

Departament Twórczości Artystycznej 5

Departament Szkolnictwa Artystycznego 20

Departament Przedsiębiorstw Artystycznych i Rozrywkowych 22

Naczelna Dyrekcja Muzeów i Ochrony Zabytków 29

Biuro Współpracy Kulturalnej z Zagranicą 43

Przedsiębiorstwa Państwowe 46

Biblioteka Ministerstwa Kultury i Sztuki 52